

Rząśnik,
listopad 2021 rok

Diagnoza strategiczna uwarunkowań rozwojowych Gminy Rząśnik

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	2
2.	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	3
2.1.	Położenie gminy i jej rola w strukturze przestrzennej regionu	3
2.2.	Sołectwa w Gminie Rząśnik.....	8
2.3.	Uwarunkowania przyrodniczo-środowiskowe	8
3.	SFERA SPOŁECZNA	11
3.1.	Sytuacja demograficzna	11
3.2.	Prognoza demograficzna dla Gminy Rząśnik.....	19
3.3.	Gospodarstwa rolne.....	22
3.4.	Podmioty gospodarcze	22
3.5.	Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.....	25
3.6.	Fundusz sołecki	26
3.7.	Edukacja	27
3.8.	Podsumowanie.....	31
4.	SFERA GOSPODARCZA	32
4.1.	Gospodarka i przedsiębiorczość	32
4.2.	Rynek pracy	34
4.3.	Podsumowanie.....	36
5.	SFERA TECHNICZNA	37
5.1.	Transport i komunikacja	37
5.2.	Gospodarka wodno-ściekowa	39
5.3.	Gospodarka odpadami	41
5.4.	Sieć gazowa, ciepłownicza, elektroenergetyczna, odnawialne źródła energii	42
5.5.	Sieć teleinformatyczna	45
6.	STREFA ORGANIZACYJNO-FINANSOWA	47
6.1.	Finanse gminy	47
6.2.	Współpraca ponadlokalna.....	51
7.	PODSUMOWANIE DIAGNOZY, ANALIZA SWOT	52
8.	JAKOŚĆ ŻYCIA W GMINIE – WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH	56
8.1.	Wyniki badań	56
8.2.	Wzór ankiety – informacja o ankiecie	63

1. WSTĘP

Celem niniejszej diagnozy określenie stanu rozwoju i struktury Gminy Rząśnik oraz jest wskazanie istniejących tendencji przemian, które będą miały wpływ na kształtowanie strategicznych kierunków dalszego rozwoju lokalnego gminy.

Diagnoza wykorzystuje podstawowe dane statystyczne i porusza jedynie wybrane, najważniejsze dla rozwoju gminy Rząśnik zagadnienia. Zakres czasowy opracowania obejmuje - co do zasady lata 2015-2019¹, jednakże tam, gdzie było możliwe wykorzystano najbardziej aktualne na dzień sporządzenia opracowania informacje.

Dane wykorzystane do analizy pochodzą przede wszystkim ze źródeł pierwotnych i są pozyskane z krajowej statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego) i zasobów informacyjnych Gminy Rząśnik.

Analiza danych statystycznych została uzupełniona wywiadami z Wójtem Gminy Rząśnik oraz pracownikami Urzędu Gminy, a także ankietowymi badaniami mieszkańców.

Diagnozę Gminy Rząśnik przeprowadzono w trzech obszarach:

- **Obszarze środowiskowo-przestrzennym** (obejmującym charakterystykę najważniejszych aspektów środowiska przyrodniczego oraz jego ochrony),
- **Obszarze społecznym** (obejmującym analizę procesów demograficznych, sektora edukacji i wychowania, aktywności i integracji społecznej mieszkańców, kultury, bezpieczeństwa (w tym zdrowotnego i mieszkalnictwa);
- **Obszarze gospodarczym – strefa gospodarcza i strefa techniczna** (obejmującym analizę rynku pracy, struktury gospodarczej, atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gminy w skali regionu, przedsiębiorczości, jakości powietrza oraz gospodarki wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadami, energii, dostępności komunikacyjnej gminy i jej zagospodarowania przestrzennego, a także powiązań funkcjonalnych z innymi ośrodkami);

W dokumencie **Strategii rozwoju gminy Rząśnik na lata 2021-2030** zostaną zawarte główne wnioski z diagnozy w poszczególnych obszarach.

¹ W statystyce publicznej na dzień opracowania diagnozy dane dotyczące 2020 roku były tylko częściowo dostępne.

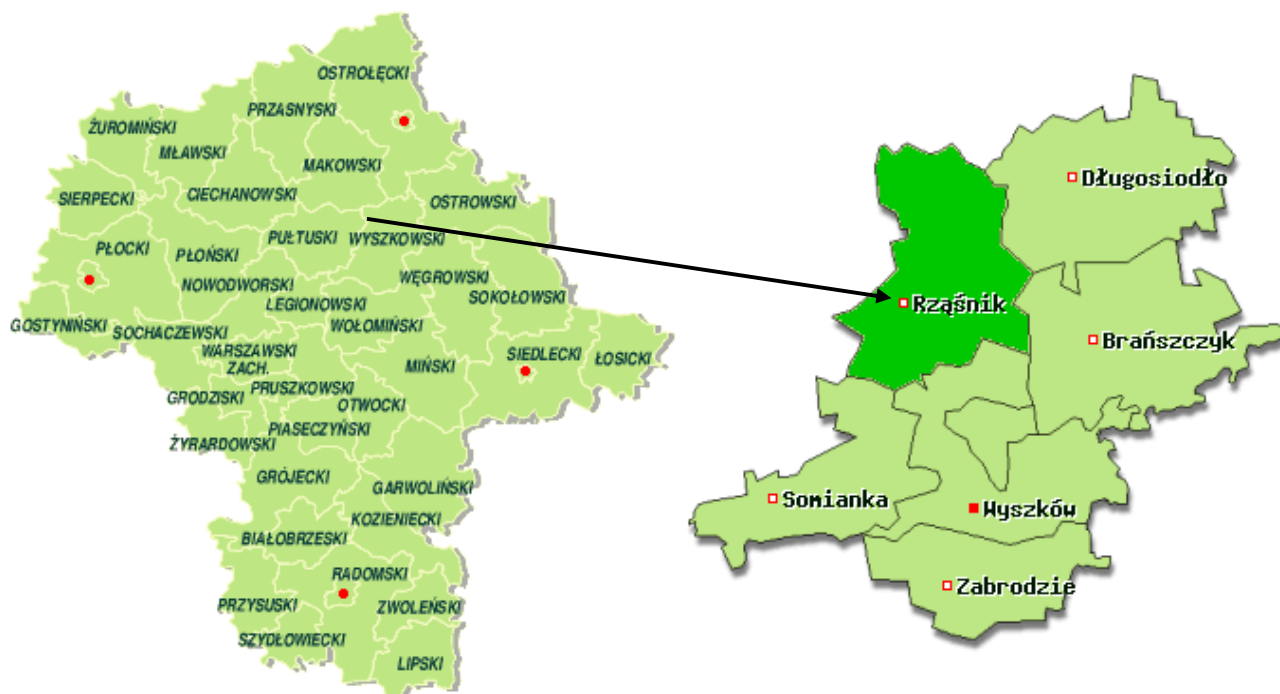
2. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

2.1. Położenie gminy i jej rola w strukturze przestrzennej regionu

Gmina Rząśnik leży w centralnej części województwa mazowieckiego w kierunku północno-wschodnim od miasta stołecznego Warszawy oraz w północnej części subregionu fizyczno-geograficznego pod nazwą Niziny Środkowopolskiej.

Administracyjnie gmina Rząśnik położona jest w województwie mazowieckim, w obrębie powiatu wyszkowskiego (północna część). Stanowi gminę typowo wiejską, zorganizowaną w 28 sołectw, o powierzchni 16.742 ha.

Mapa – Gmina Rząśnik na tle województwa mazowieckiego i powiatu wyszkowskiego

Źródło: <http://archiwum.zpp.pl/>

Gmina Rząśnik pod względem administracyjnym ma status gminy wiejskiej. Miejscowość Rząśnik stanowi siedzibę lokalnych władz jak i główny ośrodek życia społecznego i kulturalnego samorządu. Elementami wyróżniającymi gminę, które mogą warunkować jej przyszły, dynamiczny rozwój, jest bogactwo terenów zielonych oraz korzystna lokalizacja względem m.st. Warszawy.

Charakterystyka Gminy Rząśnik

1. Powierzchnia gminy wynosi 167,0 km².

Liczba	miejscowości	31
	sołectw	28
Powierzchnia w km ²		167

2. Liczba mieszkańców na terenie gminy Rząśnik, wynosi 6.962 osób (dane na dzień 31.12.2020 r. z zasobów ewidencyjnych Urzędu Gminy Rząśnik) – osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy.
3. Mieszkańcy gminy mieszkają w zabudowie jednorodzinnej.
4. Gmina liczy 28 sołectw w przybliżonych odległościach od siedziby gminy:
Bielino (5,9 km); Dąbrowa (2,0 km); Gołystok (2,2 km); Grądy Polewne (6,0 km); Grodziczno (8,3 km); Janowo (5 km); Józefowo (4,8 km); Komorowo (5,7 km); Nowa Wieś (7,7 km); Nowe Wielątki (8,9 km); Nowy Lubiel (10,7 km); Nury (9,5 km); Ochudno (8,6 km); Osiny (5,7 km); Ostrówek (8,2 km); Plewica (7,0 km); Porządzie (2,8 km); Rogóžno (8,6 km); Stary Lubiel (12,4 km); Wielątki (12,0 km); Wielątki Folwark (8,9 km); Wincentowo (1,5 km); Wola Polewna (3,8 km); Wólka Folwark (6,6 km); Wólka Lubielska (6,8 km); Wólka Przekory (8,1 km); Wólka Wojciechówek (7,6 km).
5. Przybliżona ilość gospodarstw domowych to około 1.648.

Rząśnik jest największą miejscowością w całej gminie, zarówno pod względem ludności, jak i powierzchni terenów zainwestowanych. W Rząśniku zamieszkuje ponad dwukrotnie więcej osób niż w drugim pod względem liczby ludności ośrodku – Porządziu. Rząśnik zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie usług lokalnych. Są to przede wszystkim usługi w obszarach administracji, nauki, kultury, sportu i ochrony zdrowia na poziomie lokalnym. Usługi wyższego rzędu oferuje miasto Wyszaków, które jest oddalone o około 20 km w kierunku południowym od Rząśnika. Pozostałe wsie mają charakter rolniczy, a miejscowości położone na północ gminy – również pełnią funkcje letniskowe.

Relatywna bliskość dużego ośrodka miejskiego, w obrębie 70 km posiada walory. Stołeczny rynek warszawski, mimo że jest trudny i zarazem wysoce konkurencyjny, to umożliwia lepsze szanse na pozyskanie inwestorów oraz na zapewnienie nabywców oferowanych lub wytwarzanych lokalnie dóbr i usług. Kolejną korzyścią jest ułatwiony dostęp do informacji i wiedzy ekspertów.

Gmina Rząśnik ma 7.003 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 9,5% ludności powiatu. Gmina stanowi 19,1% powierzchni powiatu. Liczba ludności wynosi 41 osób na 1 km². Gmina Rząśnik stanowi gminę typowo rolniczą, opartą na rolnictwie indywidualnym (średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi niewiele ponad 5 ha).

Ze względu na znaczny udział trwałych użytków zielonych gmina posiada predyspozycje do rozwoju produkcji zwierzęcej, w szczególności hodowli bydła. Wśród użytkowania terenu w obrębie gminy dominują grunty rolne (stanowiące nieco ponad 34%) oraz łąki (stanowiące ok. 18%); około 5% obejmują pastwiska; lasy i grunty leśne stanowią ok. 38% powierzchni gminy, pozostałe grunty rolne 5%.

Na terenie gminy Rząśnik brak jest ośrodków przemysłowych i większych podmiotów produkcyjnych. Funkcjonują wyłącznie prywatne podmioty gospodarcze świadczące usługi rzemieślnicze, handlowe i bytowe. Największymi przedsiębiorcami działającymi na terenie gminy są:

- KOMPLET S.J. – wytwórnia win, Lubiel Nowy,
- FOLWEX – Andrzej Kalinowski – skup i sprzedaż skór, Wólka Folwark,
- Tartak – J. Abramczyk – usługi tartaczne i transportowe, Wólka Folwark,
- Usługi transportowe – Kulesza Dariusz, Ochudno,
- Obsługa i naprawa pojazdów mechanicznych – Osowiecki Jacek, Rząśnik,
- Usługi transportowe – Godlewski Grzegorz, Porządzie,
- Zakład Obsługi Rolnictwa – towarowy transport drogowy, Rząśnik,
- Sprzedaż detaliczna paliw – Melion Józef, Nowy Lubiel,
- Towarowy transport drogowy – Łachacki Henryk, Rząśnik,
- Sprzedaż detaliczna paliw – Godlewska Halina, Rząśnik,
- Tartak – Świderek Jan, Porządzie,
- Domy weselne „SONATA” i „ALICJA”, z dostępnymi miejscami noclegowymi – Rząśnik.

Na terenie gminy Rząśnik jest lokalizowanych ponad 620 domków rekreacyjnych co powoduje, że w okresie letnim na terenie gminy przebywa o co najmniej 1700 osób więcej.

Analizując układ geograficzny gmina Rząśnik leży na pograniczu Doliny Dolnej Narwi i Międzyrzecza Łomżyńskiego, w obrębie Puszczy Białej. Pod względem położenia geograficznego Gmina Rząśnik leży około 70 km od miasta stołecznego Warszawy i około 20 km od miasta powiatowego Wyszaków. Należy zaznaczyć, iż gmina Rząśnik sąsiaduje z następującymi gminami:

- w powiecie wyszkowskim: Długosiodło, Brańszczyk, Wyszaków i Somianka,
- w powiecie makowskim: Rzewnie,
- w powiecie pułtuskim: Zatory, Obryte.

Nadrzędnym celem określonym w strategii województwa mazowieckiego jest „spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w całym województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie” [Strategia... 2013, s. 6].

Duże znaczenie w tym zakresie ma nowy podział statystyczny, zgodnie z którym, województwo mazowieckie od stycznia 2018 roku jest formalnie makroregionem NUTS 1, składającym się z dwóch regionów NUTS 2, mianowicie regionu warszawskiego stołecznego, który obejmuje m.st. Warszawę i dziewięć powiatów, a także regionu mazowieckiego regionalnego – obejmującego pozostałą część województwa.

Mapa – Podział województwa mazowieckiego na jednostki NUTS obowiązujący od dnia 1 stycznia 2018 roku

Źródło: Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

Zagospodarowanie przestrzenne

W 2017 roku podjęto Uchwałę Nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik.

Na terenie gminy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący 94,1% powierzchni gminy uchwalony Uchwałą Rady Gminy Rząśnik Nr XXVII/130/04 z dnia 30.12.2004 r. opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 34, poz. 887 z dnia 09.02.2005 r., z dalszymi zmianami wprowadzonymi Uchwałą Rady Gminy Rząśnik Nr XXVI.153.2020 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik opublikowaną w Dz. Urz. woj. Mazowieckiego poz. 10285 z dnia 12 października 2020 r. oraz Uchwałą Rady Gminy Rząśnik Nr XXVI.155.2020 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik opublikowaną w Dz. Urz. woj. Mazowieckiego poz. 10284 z dnia 12 października 2020 r.

W strukturze użytkowania obszaru gminy Rząśnik największy udział mają użytki rolne stanowiące ok. 57,8% powierzchni gminy. Tereny zabudowane i zurbanizowane stanowią około 2,6% powierzchni gminy. Udział obszarów leśnych wynosi około 36,0% powierzchni gminy. Natomiast niskim udziałem charakteryzują się tereny rekreacji i wypoczynku stanowiące około 3,6% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Historia, dziedzictwo i kultura

Gmina Rząśnik w latach 1973-1975 należała do powiatu wyszkowskiego, województwa warszawskiego, W latach 1975-1998 do województwa ostrołęckiego, a od 1999 roku ponownie do powiatu wyszkowskiego w województwie mazowieckim. Gmina posiada doskonałe walory turystyczne do których zaliczyć możemy również zabytki architektoniczne takie jak:

1. Kościół drewniany z 1926r. we wsi Porządzie, Dom Rekolekcyjny „Dolina Miłości Bożej”.
2. Tuż przy kościele we wsi Porządzie znajduje się pomnik ks. Jana Trzaskomy, a także hm. ppor. Tadeusza Zawadzkiego „Zośki” i kilku mieszkańców Sieczych, którzy pomagali w zdobyciu posterunku niemieckiej straży granicznej w ramach akcji „Taśma Wschodnia”, Antoniego Pakieły z synem Stanisławem, Aleksandra Pakieły oraz Piotra Ślubowskiego. Ks. Jan Trzaskoma był kapłanem Wojska Polskiego, organizatorem i pierwszym proboszczem parafii Porządzie, którego zamordowano w dniu 20 marca 1943 roku w obozie koncentracyjnym Dachau.

Tadeusz Zawadzki „Zośka” był komendantem warszawskich Grup Szturmowych Szarych Szeregów. Poległ w dniu 20 sierpnia 1943 r. w akcji rozbicia niemieckiej strażnicy granicznej w Sieczychach.

3. Drewniany kościół z 1890 r. we wsi Nowy Lubiel, a w nim znajdują się zabytki zachowane z poprzednich kościołów: chrzcielnica, rokokowy prospekt organowy oraz kilka obrazów świętych o ciekawych walorach artystycznych. W ubiegłych wiekach spłonęły pierwsze dwa kościoły. Należy zaznaczyć, że pierwotna świątynia powstała około 1547 roku i służyła

wiernym przez kolejne 228 lat. Kościół wzniesiono na wysokim brzegu rzeki Narwi, naprzeciwko kępy rzecznej. Jednakże obawiano się, że runie na skutek podmywania brzegu. Kościół nie runął, ale spłonął w 1775 roku. Dwa lata później zbudowano drugi kościół. Obecny budynek niemal całkowicie już odnowiono, pozostawiając starodawne elementy.

4. Cmentarz we wsi Nowy Lubiel powstał w XIX wieku. Na cmentarzu znajduje się groby żołnierzy Armii Krajowej oraz załogi samolotu Karaś strąconego nad Drozdowem podczas II wojny światowej.

2.2. Sołectwa w Gminie Rząśnik

W skład gminy Rząśnik wchodzi 28 sołectw: Bielino, Dąbrowa, Gołystok, Grądy Polewne, Grodziczno, Janowo, Józefowo, Komorowo, Nowa Wieś, Nowe Wielątki, Nowy Lubiel, Nury, Ochudno, Osiny, Ostrówek, Plewica, Porządzie, Rogóźno, Rząśnik, Stary Lubiel, Wielątki-Folwark, Wincentowo, Wola Polewna, Wólka-Folwark, Wólka Lubielska, Wólka-Przekory, Wólka-Wojciechówek, Wielątki.

2.3. Uwarunkowania przyrodniczo-środowiskowe

Geograficznie gmina Rząśnik położona jest na pograniczu Doliny Dolnej Narwi i Międzyrzecza Łomżyńskiego, w obrębie Puszczy Białej.

Gmina składa się z dwóch, różniących się zasadniczo części, rozdzielonych pasem wzniesień. Część południową stanowi płaski teren, rozcięty doliną rzeki Prut i w 2/3 części pokryty lasami.

Część północna tego terenu obejmuje obszar doliny rzeki Narew, z charakterystycznym krajobrazem tarasowym i terenami podmokłymi (Bagno Pulwy); spełnia ważną rolę w zachowaniu równowagi stosunków wodnych i klimatycznych na diagnozowanym terenie. Należy zaznaczyć, że obszar w głównej mierze jest zagospodarowany jako łąki i pastwiska. Rzeka Narew zmienia w tej części kierunek swojego biegu z kierunku północ-południe na wschód-zachód oraz tworzy rozległe zakole. Obszar zlewni jest podmokły, zmeliorowany. Działy wodne są niewyraźne.

Pod względem hydrograficznym teren gminy Rząśnik należy do zlewiska rzeki Narew (rzeka stanowi północną granicę gminy na długości około 12 km). Przez teren gminy przepływa rzeka Prut, mająca swoje źródło na użytkach zielonych wsi Ochudno. Rzeka Prut stanowi wraz z systemem rowów i kanałów dopływ rzeki Narew.

W obrębie gminy zidentyfikowano następujące jednolite części wód powierzchniowych:

- PLRW20002126599 – Narew od Rózu do Zbiornika Dębe
- PLRW20001726576 – dopływ z Bielina
- PLRW2000172657529 – Kanał z Pulw
- PLRW200017265749 – Struga
- PLRW200017265772 – dopływ z Gostkowa
- PLRW200017265929 – dopływ z Zambsk Kościelnych
- PLRW200017267149 – Prut
- PLRW2000172667969 – dopływ z Białegobłota - Kobyli
- PLRW200023266952 – dopływ z Leszczydołu Starego

Wody podziemne na obszarze gminy Rząśnik związane są przede wszystkim z utworami czwartorzędowymi i trzeciorzędowymi. Głównym użytkowym piętrzem wodonośnym na analizowanym terenie jest piętro czwartorzędowe, co ma związek z jego łatwością odnawiania i płytkim występowaniem. Odnawialność poziomu ze względu na głębokość występowania i izolację jest niewielka. Spływ wód odbywa się w kierunku południowo-zachodnim do centrum niecki mazowieckiej. Poziomy wodonośne piętra trzeciorzędowego nie zostały na tym terenie rozpoznane.

W obrębie gminy lokalizację posiada główny zbiornik wód podziemnych. Jest to GZWP nr 215A – Subniecka Warszawska², który ze względu na naturalne zabezpieczenia od wpływów z powierzchni, nie jest objęty strefą ochrony.

Zasoby wód podziemnych na terenie gminy określić należy jako małe, kształtujące się na poziomie 10–30 m³/h. Wody podziemne ujmowane są z pokładów czwartorzędowych, głównie drugiego i trzeciego poziomu wodonośnego.

Pierwszy poziom wodonośny charakteryzują się wysoką podatnością na zanieczyszczenie. W granicach gminy Rząśnik zidentyfikowano trzy jednolite części wód podziemnych o numerach 51, 54 oraz 55.

Teren gminy Rząśnik wchodzi w skład specjalnego obszaru „Zielone Płuca Polski”. Obszar gminy położony jest także w otulinie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie gminy posiadają także lokalizacje formy ochrony przyrody, powołane i chronione na mocy przepisów *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 55 z późn. zm.), jako obszar NATURA 2000 oraz użytki ekologiczne.

Obszarem NATURA 2000, obejmującym obszar gminy Rząśnik, jest obszar specjalnej ochrony ptaków pod nazwą Puszcza Biała (PLB 140007), wyznaczony *Rozporządzeniem Ministra*

² według oprac. prof. Antoniego S. Kleczkowskiego

Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Ogólna powierzchnia powyższego obszaru na terenie województwa mazowieckiego wynosi 641.001,6 ha, w tym 7.126,7 ha położone jest na terenie gminy Rząśnik. Na terenie gminy obszar NATURA 2000 obejmuje tereny lasów państwowych w południowej części Gminy oraz obręby geodezyjne Ochudno, Komorowo, Dąbrowa, Wólka Folwark, Wólka Przekory.

Na terenie gminy Rząśnik występują także lokalizacje - użytki ekologiczne, zgodnie z *Rozporządzeniem nr 71 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie użytkowania ekologicznego* (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 175) w liczbie 7 obiektów zajmujących ogólną powierzchnię 2,71 ha. Zaliczyć można do nich tereny bagienne porośnięte iwą, brzozą, olszą (4 obiekty), zabagnione zbiorniki wodne (2 obiekty) oraz żwirownię. Na terenie obrębu Ochudno znajduje się największy obszarowo użytek ekologiczny (1,26 ha – teren bagieny).

Ogólny stan środowiska na terenie gminy Rząśnik należy uznać za poprawny. W ostatnich latach zauważalne są jednak zmiany środowiskowe, dotyczące zarówno wzrostu zanieczyszczeń i przekształceń, jak i intensyfikacji działań prośrodowiskowych, zmierzających do eliminacji negatywnych skutków zmian.

Do podstawowych źródeł emisji i przyczyn zmian środowiskowych można zaliczyć:

- ✓ **Powietrze:** zanieczyszczenia do atmosfery pochodzą przede wszystkim z przestarzałych systemów ogrzewania w zabudowie mieszkaniowej, głównie kotłowni i pieców opalanych węglem lub innymi paliwami. Dodatkowo ważnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest wzmożony ruch drogowy, skupiony wzdłuż najważniejszych dróg zlokalizowanych w gminie Rząśnik, emitujący poza spalinami, mikrocząstki opon, resztki olejów i opary spalin, pył i kurz z klocków hamulcowych oraz z otoczenia.

Emisja pyłu zawieszonego (PM10), którego głównym źródłem są procesy spalania paliw stałych w przydomowych paleniskach, pozostaje nadal na wysokim poziomie.

Relatywnie dobre warunki przewietrzania (kierunki i siła wiatrów) przyczyniają się przy tym do ograniczania odczuwalnej uciążliwości zanieczyszczeń.

- ✓ **Hałas:** głównym źródłem hałasu na terenie gminy jest ruch samochodowy, skupiony wzdłuż głównych dróg zlokalizowanych w gminie Rząśnik.
- ✓ **Wody:** zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych jest zazwyczaj działalność gospodarcza w obrębie ich zlewni.

Problem stanowi przede wszystkim nadmierna eksploatacja zasobów wodnych oraz nieprawidłowa gospodarka ściekami wprowadzanymi do wód, jak zrzuty nieoczyszczonych ścieków bytowo-gospodarczych ze wsi i osiedli mieszkalnych.

Stan wód płynących na terenie gminy Rząśnik określany jest jako umiarkowany lub zły.

W ramach gospodarki wodno-kanalizacyjnej istotnym elementem jest zagospodarowanie wód opadowych, zastosowanie nowoczesnych rozwiązań retencyjnych może poprawić ich lepsze wykorzystanie.

Do podstawowych aktywności gminy Rząśnik, zmierzających do poprawy sytuacji środowiskowej należą programy prewencyjne, które są związane z:

- dofinansowaniem kosztów usuwania azbestu z pokryć dachowych lub elewacji budynków;
- dofinansowaniem kosztów wymiany pieców opałowych;
- dofinansowaniem kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych;
- dofinansowaniem kosztów założenia paneli słonecznych w systemach fotowoltaiki.

Podsumowanie

- Środowisko przyrodnicze gminy Rząśnik jest jednym z najważniejszych walorów i czynników rozwojowych.
- W ostatnich latach następuje wzmożona presja gospodarcza na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza w obszarach mieszkalnictwa, komunikacji i produkcji, co może prowadzić do jego nieodwracalnej degradacji.
- Z uwagi na następujące zmiany klimatyczne należy zwrócić szczególną uwagę na racjonalizację gospodarki wodnej w gminie oraz odpowiednie wykorzystanie wód opadowych.
- W ramach strategii rozwoju Gminy stosowane powinny być rozwiązania oparte na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, generując zieloną energię poprzez instalowane systemy fotowoltaiczne i/lub pompy ciepła zarówno w mieszkalnictwie, jak i w produkcji rolnej.
- Ogólny stan środowiska naturalnego w gminie Rząśnik można uznać za dobry, przy czym należy wzmóc dążenia w ramach działań samorządowych do regularnego monitoringu stanu powietrza i wód powierzchniowych celem poprawy ich stanu.

3. SFERA SPOŁECZNA

3.1. Sytuacja demograficzna

Na dzień 31 grudnia 2020 roku liczba osób zameldowanych na pobyt stały wyniosła 6.962 osoby, a na pobyt czasowy 27 osób. W roku 2020 odnotowano 77 urodzeń i 91 zgonów. Przeciętna długość życia osób zmarłych w 2020 roku wynosiła na poziomie dla kobiet: 83 lata, a dla mężczyzn: 72 lata.

W porównaniu do poprzedniego roku liczba ludności zameldowanej na pobyt stały zmniejszyła się o 41 osób. W strukturze ekonomicznej ludności gminy największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Tym samym widoczny jest trend starzenia się społeczeństwa.

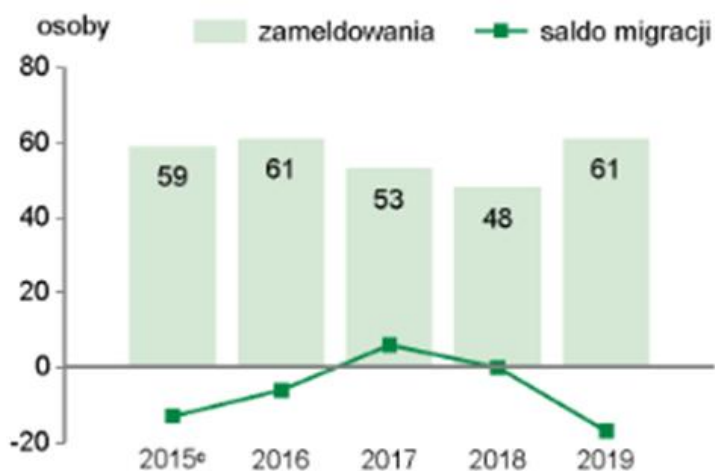
W okresie od wczesnej wiosny do jesieni liczba osób przebywających na obszarze gminy wzrasta sezonowo. Powyższy wzrost wynika przede wszystkim ze wzmożonego pobytu osób w miejscowościach położonych głównie nad rzeką Narwią. W głównej mierze zmiana zaludnienia dotyczy terenów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach takich jak: Nowy Lubiel, Rogóźno i Plewica.

Statystycznie w latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 4,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,6 lat i jest krótszy od średniego wieku mieszkańców oszacowanego dla województwa mazowieckiego oraz krótszy od średniego wieku mieszkańców całego kraju.

Tabele – Gmina Rząśnik – dane statystyczne

Wybrane dane demograficzne w 2019 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	74220	7004	9,4
w tym kobiety	37505	3473	9,3
Urodzenia żywe	869	78	9,0
Zgony	763	59	7,7
Przyrost naturalny	106	19	.
Saldo migracji ogółem	19	-17	.
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	15223	1502	9,9
produkcyjnym	45170	4271	9,5
poprodukcyjnym	13827	1231	8,9

Migracje ludności na pobyt stały

Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019
Ludność	7003	7018	7004	74220
Ludność na 1 km ²	42	42	42	85
Kobiety na 100 mężczyzn	98	99	98	102
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62,5	63,6	64,0	64,3
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4615	4687	5320	5233
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4686	4741	5428	5358
Turystyczne obiekty noclegowe ^a	-	-	-	8
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	33	24	31	67
Pracujący ^b na 1000 ludności	97	101	117	210
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	3,2	2,6	1,8	2,3
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:				
wodociągowej	96,7	96,8	96,8	92,7
kanalizacyjnej	43,5	43,5	43,6	57,1
gazowej	0,2	0,2	0,1	40,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1065	1130	1166	1496

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

Mieszkańcy gminy Rząśnik zawarli w 2019 roku 38 małżeństw, co odpowiada wskaźnikowi 5,4 małżeństw/1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości wykazywanych dla województwa mazowieckiego oraz znacznie więcej od średnich wartości krajowych. W tym samym okresie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Wartość 30,0% określa mieszkańców gminy Rząśnik, którzy są stanu wolnego, gdy 57,7% żyje w małżeństwie, 3,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,0% to wdowy i wdowcy.

Gmina Rząśnik ma dodatni przyrost naturalny wynoszący wartość 19. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 2,71 na 1000 mieszkańców gminy Rząśnik.

W 2019 roku urodziło się 78 dzieci, w tym 48,7% dziewczynek i 51,3% chłopców. Średnia waga noworodków wynosi 3.447 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,14 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W zakresie ochrony zdrowia i chorób społecznych należy odnotować, że w 2018 roku było 37,7% zgonów w gminie Rząśnik spowodowanych chorobami układu krążenia, przyczyną 24,5% zgonów w gminie Rząśnik były nowotwory, a 5,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Rząśnik przypada 8,41 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2019 roku zarejestrowano 61 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 78 wymeldowań, w efekcie saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Rząśnik wartość - 17. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

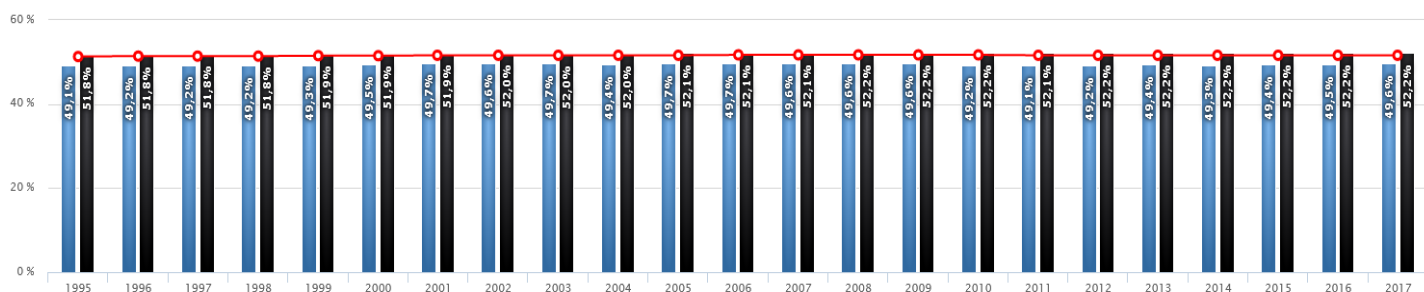
Określono, że 61,0% mieszkańców gminy Rząśnik jest w wieku produkcyjnym, 21,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Współczynnik feminizacji wynosi 98 (co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 98 kobiet); a współczynnik maskulinizacji wynosi 102 (na każde 100 kobiet przypada 102 mężczyzn).

Tabela – Odsetek kobiet – Gmina Rząśnik w latach 1995 - 2019

Odsetek kobiet – Gmina Rząśnik w latach 1995 – 2019

(Źródło: GUS)

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Z innych istotnych danych demograficznych w gminie u kobiet (średni wiek) wynosi 40,1 lat a u mężczyzn (średni wiek) wynosi 37,0 lat.

Tabela – Biologiczne grupy wieku – Gmina Rząśnik, 2019

Biologiczne grupy wieku – Gmina Rząśnik, 2019

(Źródło: GUS)

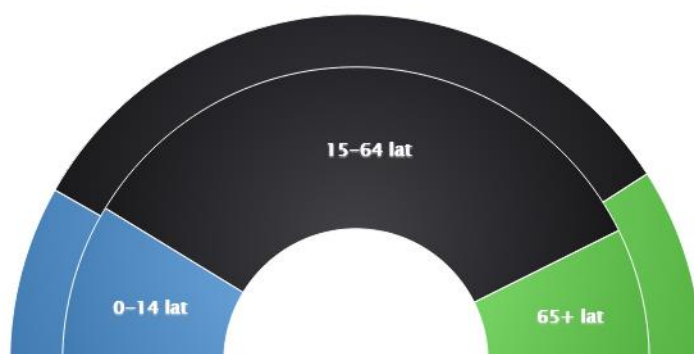
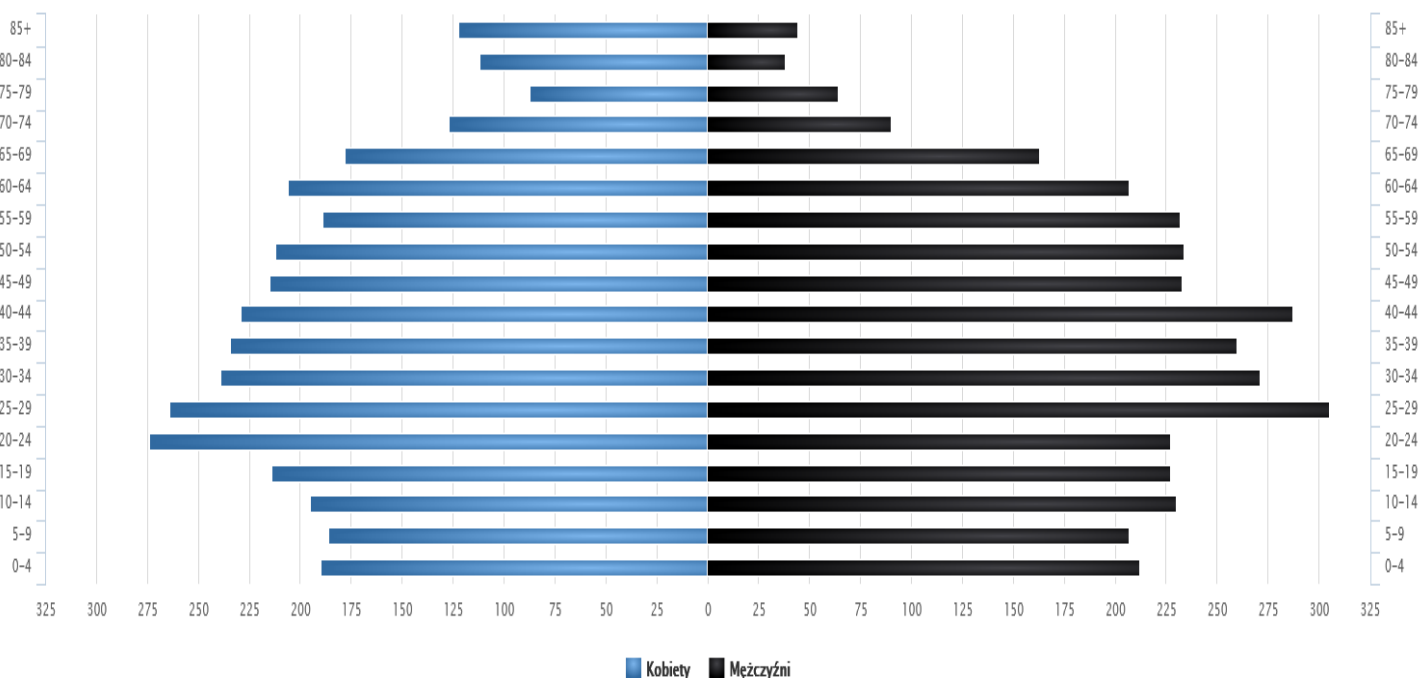

Tabela – Piramida wieku mieszkańców gminy Rząśnik, 2019

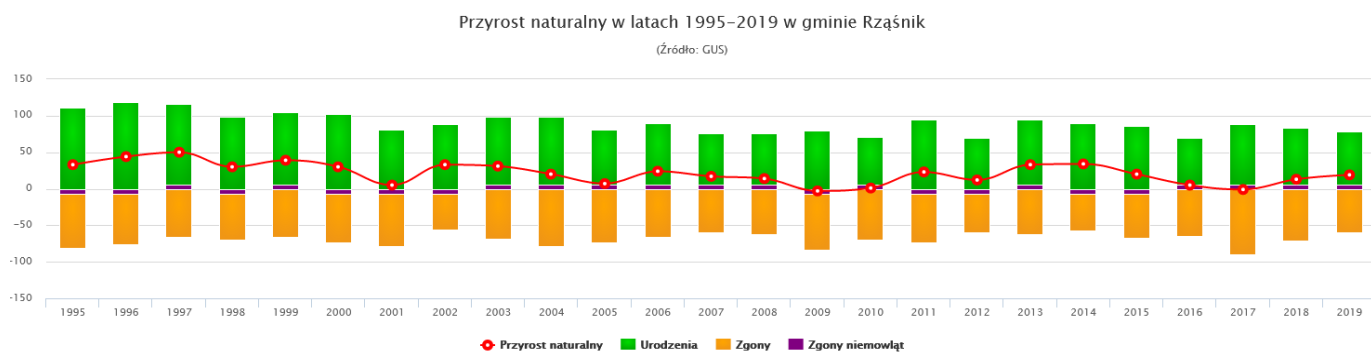
Piramida wieku mieszkańców gminy Rząśnik, 2019

(Źródło: GUS)

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Tabela – przyrost naturalny w latach 1995-2019 w gminie Rząśnik

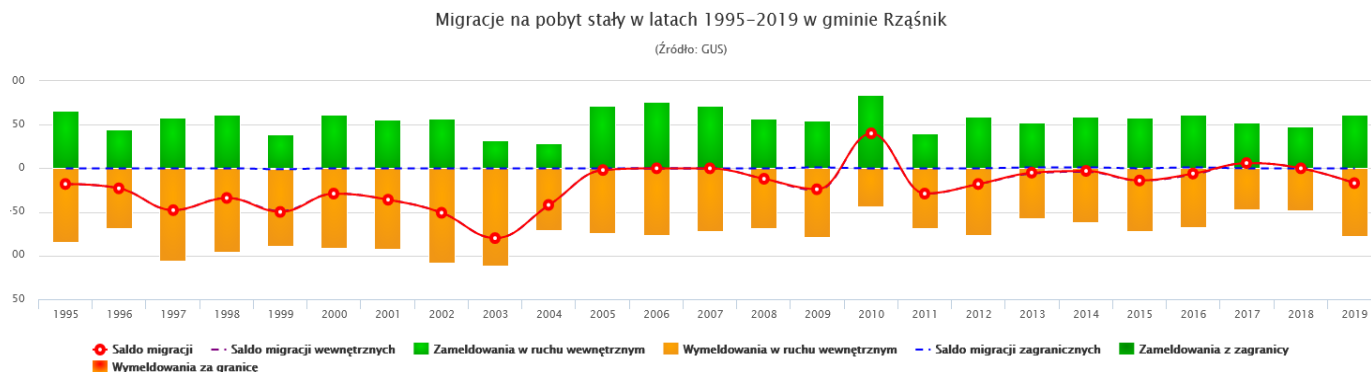
Współczynnik dzietności ogólnej wynosi 1,64 (liczba dzieci, urodzonych przez przeciętną kobietę w ciągu całego okresu rozrodczego, 15-49 lat).

Tabela – Współczynnik dzietności ogólnej

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Tabela – migracje na pobyt stały w latach 1995-2019 w gminie Rząśnik

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

W porównaniu do poprzedniego roku liczba ludności utrzymała się na tym samym poziomie. W strukturze ekonomicznej ludności największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Tym samym widoczny jest trend starzenia się społeczeństwa gminy.

W okresie od wczesnej wiosny do jesieni liczba osób przebywających na obszarze gminy wzrasta. Powyższy wzrost wynika przede wszystkim ze wzmożonego pobytu osób w miejscowościach położonych głównie nad rzeką Narwią. Wzrost w głównej mierze dotyczy terenów zabudowy rekreacji indywidualnej we wsiach Nowy Lubiel, Rogóźno i Plewica.

Tabela – Statystyka ludności Gminy Rząśnik – pobyt stały

Statystyka ludności Gminy Rząśnik wg miejscowości		
POBYT STAŁY - stan na dzień 31 grudnia 2020 r.		
L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	Bielino	201
2.	Dąbrowa	533
3.	Gołystok	103
4.	Grądy Polewne	36
5.	Grodziczno	90
6.	Janowo	95
7.	Józefowo	102
8.	Komorowo	528
9.	Nowa Wieś	119
10.	Nowe Wielątki	218
11.	Nowy Lubiel	251
12.	Nury	51
13.	Ochudno	516
14.	Osiny	30
15.	Ostrówek	83
16.	Plewica	127
17.	Porządzie	779
18.	Rogóżno	122
19.	Rząśnik	1748
20.	Stary Lubiel	118
21.	Wielątki	206
22.	Wielątki-Folwark	225
23.	Wincentowo	89
24.	Wola Polewna	99
25.	Wólka-Folwark	146
26.	Wólka Lubielska	148
27.	Wólka-Przekory	130
28.	Wólka-Wojciechówek	69
Suma		6962

Źródło: Raport o stanie gminy Rząśnik za 2020 r.

Tabela – Statystyka ludności Gminy Rząśnik – pobyt czasowy

Statystyka ludności Gminy Rząśnik wg miejscowości		
POBYT CZASOWY - stan na dzień 31 grudnia 2020 r.		
L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	Bielino	1
2.	Dąbrowa	1
3.	Gołystok	0
4.	Grądy Polewne	0
5.	Grodziczno	2
6.	Janowo	0
7.	Józefowo	0
8.	Komorowo	4
9.	Nowa Wieś	0
10.	Nowe Wielątki	5

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY

11.	Nowy Lubiel	1
12.	Nury	0
13.	Ochudno	1
14.	Osiny	0
15.	Ostrówek	1
16.	Plewica	0
17.	Porządzie	2
18.	Rogóżno	1
19.	Rząśnik	3
20.	Stary Lubiel	0
21.	Wielątki	0
22.	Wielątki-Folwark	0
23.	Wincentowo	1
24.	Wola Polewna	0
25.	Wólka-Folwark	1
26.	Wólka Lubielska	1
27.	Wólka -Przekory	1
28.	Wólka-Wojciechówek	1
Razem		27

Źródło: Raport o stanie gminy Rząśnik za 2020 r.

Tabela – Statystyka mieszkańców Gminy Rząśnik wg wieku i płci – pobyt stały

Statystyka mieszkańców Gminy Rząśnik wg wieku i płci			
POBYT STAŁY - stan na dzień 31 grudnia 2020 r.			
Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	123	120	243
3	42	43	85
4-5	96	72	168
6	37	36	73
7	43	46	89
8-12	204	183	387
13-15	140	120	260
16-17	104	90	194
18	47	47	94
19-65	2297	0	2297
19-60	0	1934	1934
>65	359	0	359
>60	0	779	779
Ogółem	3492	3470	6962

Źródło: Raport o stanie gminy Rząśnik za 2020 r.

Tabela – Statystyka mieszkańców Gminy Rząśnik wg wieku i płci – pobyt czasowy

Statystyka mieszkańców Gminy Rząśnik wg wieku i płci			
POBYT CZASOWY - stan na dzień 31 grudnia 2020 r.			
Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	0	0	0
3	0	1	1
4-5	0	0	0
6	0	0	0
7	0	0	0
8-12	1	1	2
13-15	1	1	2
16-17	1	1	2
18	0	0	0
19-65	13	0	13
19-60	0	19	19
>65	4	0	4
>60	0	4	4
Ogółem	20	27	47

Źródło: Raport o stanie gminy Rząśnik za 2020 r.

Stabilną sytuację gminy Rząśnik co do danych demograficznych w zakresie liczby ludności zamieszkującej gminę należy uznać za zjawisko pozytywne, tym bardziej, że prognozuje się wzrostową tendencję dotyczącą liczby ludności w Gminie Rząśnik do 2030 r.

3.2. Prognoza demograficzna dla Gminy Rząśnik

W 2020 roku odnotowano bardzo dużą różnicę pomiędzy liczbą nowych narodzin i zgonów, co spowodowało dyskusję na temat **demograficznej przyszłości naszego kraju**. Nie powstały jeszcze prognozy uwzględniające skutki pandemii COVID-19 oraz powiązanego z nią kryzysu gospodarczego. Tym niemniej, warto przyrzeć się wynikom starszych projekcji demograficznych. Szczególnie ciekawa wydaje się **prognoza GUS** uwzględniająca zmiany liczby ludności polskich gmin. Należy zwrócić uwagę, że na liście obszarów najbardziej zagrożonych wyludnieniem znajdują się także niektóre mniejsze miasta.

Główny Urząd Statystyczny opracował *Prognozę ludności gmin na lata 2017-2030*. Prognoza została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia *Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050* oraz *Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014-2050*. Wymienione

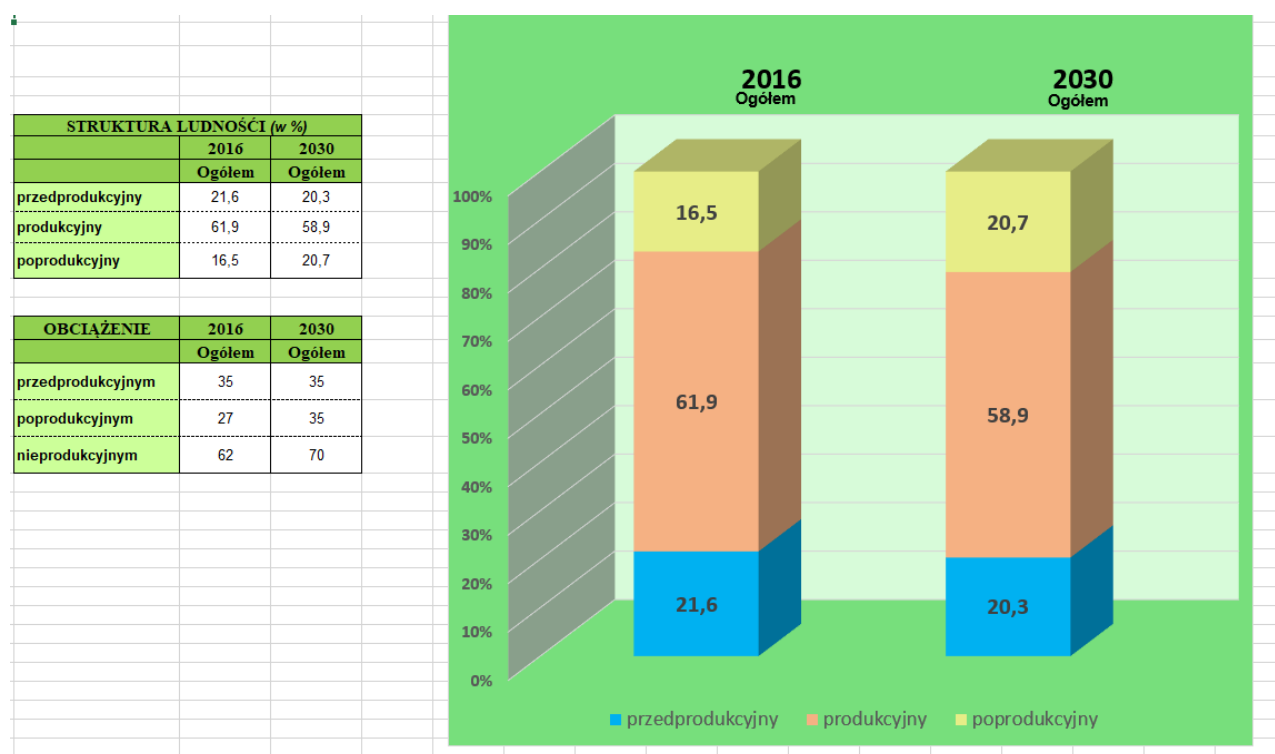
prognozy były tworzone w latach 2013-2014 i zostały opublikowane w IV kw. 2014 roku. (<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/>).

Rozbieżności między rzeczywistymi a prognozowanymi wielkościami obserwowane w ciągu kolejnych lat wymagały dokonania korekty danych wejściowych i aktualizacji założeń na poziomie kraju. W związku z powyższym, wyniki prognozy dla gmin po zagregowaniu nie są w pełni spójne z opublikowanymi wynikami prognoz ludności dla jednostek wyższego poziomu.

Prezentowana prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. w obowiązującym wówczas podziale administracyjnym.

Na tle wyludniającej się Polski województwo mazowieckie jest wyjątkiem. Jego mieszkańców wciąż przybywa.

Tabela – Ruch naturalny i wędrowny 2017 - 2030

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY

Rok	Ludność, stan w dniu 31 XII	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odływ	Saldo	Imigracja	Emigracja
2017	7 009	79	71	55	65	-10	0	0
2018	7 011	81	69	54	64	-10	0	0
2019	7 016	82	68	54	63	-9	0	0
2020	7 022	83	68	53	62	-9	0	0
2021	7 026	84	70	52	62	-10	0	0
2022	7 029	83	70	51	61	-10	0	0
2023	7 035	84	67	49	60	-11	0	0
2024	7 039	82	68	49	59	-10	0	0
2025	7 045	83	67	48	58	-10	0	0
2026	7 050	82	67	47	57	-10	0	0
2027	7 055	80	66	47	56	-9	0	0
2028	7 059	79	65	46	56	-10	0	0
2029	7 061	77	65	45	55	-10	0	0
2030	7 070	78	60	45	54	-9	0	0

Za pomocą danych Głównego Urzędu Statystycznego (*Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030; www.stat.gov.pl*) przeprowadzono prognozę demograficzną dla Gminy Rząśnik. Przewiduje się, że w perspektywie do 2030 roku liczba mieszkańców kształtować się będzie na poziomie 7.070 osób, co oznacza wzrost na poziomie 1% w stosunku do stanu obecnego.

Tabela – Ludność według płci oraz ekonomicznych i biologicznych grup wieku, stan w dniu 31.XII

Płeć	Wiek	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	Ogółem	7 011	7 009	7 011	7 016	7 022	7 026	7 029	7 035	7 039	7 045	7 050	7 055	7 059	7 061	7 070
	przedprodukcyjny 0-17	1 514	1 498	1 494	1 500	1 483	1 469	1 457	1 454	1 442	1 439	1 440	1 438	1 445	1 429	1 438
	produkcyjny 18-59/64	4 339	4 319	4 302	4 286	4 301	4 300	4 287	4 277	4 271	4 242	4 230	4 213	4 197	4 188	4 165
	mobilny 18-44	2 799	2 810	2 782	2 764	2 748	2 743	2 726	2 691	2 672	2 660	2 629	2 580	2 546	2 549	2 502
	niemobilny 44-59/64	1 540	1 509	1 520	1 522	1 553	1 557	1 561	1 586	1 599	1 582	1 601	1 633	1 651	1 639	1 663
	poprodukcyjny 60+65+	1 158	1 192	1 215	1 230	1 238	1 257	1 285	1 304	1 326	1 364	1 380	1 404	1 417	1 444	1 467
	0-14	1 264	1 242	1 225	1 211	1 208	1 199	1 196	1 200	1 200	1 213	1 201	1 212	1 202	1 193	1 187
	15-59	4 397	4 379	4 376	4 375	4 351	4 360	4 345	4 331	4 309	4 280	4 271	4 246	4 244	4 232	4 217
	60+	1 350	1 388	1 410	1 430	1 463	1 467	1 488	1 504	1 530	1 552	1 578	1 597	1 613	1 636	1 666
	15-64	4 784	4 785	4 781	4 787	4 786	4 768	4 737	4 717	4 705	4 667	4 680	4 652	4 651	4 635	4 624
	65+	963	982	1 005	1 018	1 028	1 059	1 096	1 118	1 134	1 165	1 169	1 191	1 206	1 233	1 259
	80+	308	307	317	313	305	291	284	274	262	247	241	242	245	252	257
Mężczyźni	Ogółem	3 540	3 537	3 534	3 531	3 533	3 536	3 538	3 538	3 538	3 540	3 544	3 545	3 545	3 542	3 545
	przedprodukcyjny 0-17	798	792	791	799	792	786	775	780	769	759	757	758	766	749	754
	produkcyjny 18-64	2 379	2 365	2 350	2 336	2 347	2 338	2 330	2 312	2 315	2 304	2 306	2 291	2 275	2 279	2 270
	mobilny 18-44	1 453	1 459	1 444	1 434	1 425	1 414	1 409	1 381	1 376	1 370	1 366	1 340	1 316	1 323	1 301
	niemobilny 44-64	926	906	906	902	922	924	921	931	939	934	940	951	959	956	969
	poprodukcyjny 65+	363	380	393	396	394	412	433	446	454	477	481	496	504	514	521
	0-14	675	664	657	645	652	643	633	632	633	643	628	634	635	632	625
	15-59	2 310	2 297	2 289	2 290	2 262	2 271	2 269	2 260	2 247	2 232	2 237	2 222	2 210	2 204	2 200
	60+	555	576	588	596	619	622	636	646	658	665	679	689	700	706	720
	15-64	2 502	2 493	2 484	2 490	2 487	2 481	2 472	2 460	2 451	2 420	2 435	2 415	2 406	2 396	2 399
	65+	363	380	393	396	394	412	433	446	454	477	481	496	504	514	521
	80+	91	88	93	88	82	77	83	80	77	72	71	80	79	76	76
Kobiety	Ogółem	3 471	3 472	3 477	3 485	3 489	3 490	3 491	3 497	3 501	3 505	3 506	3 510	3 514	3 519	3 525
	przedprodukcyjny 0-17	716	706	703	701	691	683	682	674	673	680	683	680	679	680	684
	produkcyjny 18-59	1 960	1 954	1 952	1 950	1 954	1 962	1 957	1 965	1 956	1 938	1 924	1 922	1 922	1 909	1 895
	mobilny 18-44	1 346	1 351	1 338	1 330	1 323	1 329	1 317	1 310	1 296	1 290	1 263	1 240	1 230	1 226	1 201
	niemobilny - 44-59	614	603	614	620	631	633	640	655	660	648	661	682	692	683	694
	poprodukcyjny 60+	795	812	822	834	844	845	852	858	872	887	899	908	913	930	946
	0-14	589	578	568	566	556	556	563	568	567	570	573	578	567	561	562
	15-59	2 087	2 082	2 087	2 085	2 089	2 089	2 076	2 071	2 062	2 048	2 034	2 024	2 034	2 028	2 017
	60+	795	812	822	834	844	845	852	858	872	887	899	908	913	930	946
	15-64	2 282	2 292	2 297	2 297	2 299	2 287	2 265	2 257	2 254	2 247	2 245	2 237	2 245	2 239	2 225
	65+	600	602	612	622	634	647	663	672	680	688	688	695	702	719	738
	80+	217	219	224	225	223	214	201	194	185	175	170	162	166	176	181
	15-49	1 678	1 680	1 690	1 682	1 682	1 673	1 662	1 643	1 634	1 616	1 612	1 597	1 590	1 579	1 577

Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne,10,1.html>

Postępujące procesy starzenia się społeczeństwa stanowią trend demograficzny mogący negatywnie wpływać na procesy rozwoju gospodarczego gminy. Z analizowanych danych, przy świadomości ograniczonego wpływu na ograniczenie negatywnych skutków, wnioskować można: niewielki przyrost liczby mieszkańców gminy przy równoczesnym postępującym procesem starzenia się populacji gminy. Oznacza to niebezpieczne dla rozwoju gospodarczego wyczerpywanie się zasobu pracowniczego w wieku produkcyjnym.

Obecnie Gmina Rząśnik odczuwa korzyści z migracji sezonowej - transfery zarobionych przez migrantów pieniędzy poprawiają koniunkturę na rynku. W dłuższej perspektywie migracja sezonowa może jednak zubożyć gminę o cenne zasoby przedsiębiorczych i dobrze wykształconych ludzi w mobilnym wieku produkcyjnym.

Jednocześnie wzrasta liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej (np. niskie emerytury). Pogłębiające się negatywne tendencje demograficzne związane ze starzeniem się lokalnej społeczności powodują konieczność przeprofilowania struktury niesionej pomocy w odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych (seniorzy) oraz zabezpieczenia w budżecie gminy wyższych środków umożliwiających opieki nad osobami starszymi.

3.3. Gospodarstwa rolne

Gmina Rząśnik jest gminą wiejską, w której użytki rolne stanowią ponad połowę powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych przeważają grunty pod zasiewami, czyli grunty orne. Równie duży odsetek stanowią łąki – 3 030 ha. Dużą powierzchnię stanowią też grunty użytkowane jako pastwiska, stanowiąc około 9% powierzchni użytków rolnych.

Według danych dla regionów Głównego Urzędu Statystycznego na terenie Gminy Rząśnik, której całkowita powierzchnia wynosi 16.743 ha, grunty rolne zajmują powierzchnię – 7.691 ha (46% powierzchni całkowitej). Na terenie Gminy utworzonych jest 1.065 gospodarstw rolnych. Głównie występują gospodarstwa rozdrobnione - zgodnie z danymi GUS największą grupę gospodarstw stanowią gospodarstwa poniżej 5 hektarów - 553 ha (52%).

3.4. Podmioty gospodarcze

W gminie Rząśnik w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 498 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 430 podmioty stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zarejestrowano 44 nowe podmioty, a 18 podmiotów zostało wyrejestrowanych³.

³ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rejestr-regon

Tabela – Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2019 roku w gminie Rząśnik i powiecie wyszkowskim

REGON		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2019 r.	Powiat	Gmina
O G Ó Ł E M	6756	498
w tym w sektorze:		
rolniczym	118	31
przemysłowym	570	44
budowlanym	1281	130
na 10 tys. ludności	910	711
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	740	614

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej (49) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (30) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (80) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (14) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2012 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Rząśnik najwięcej (19) jest stanowiących spółki cywilne.

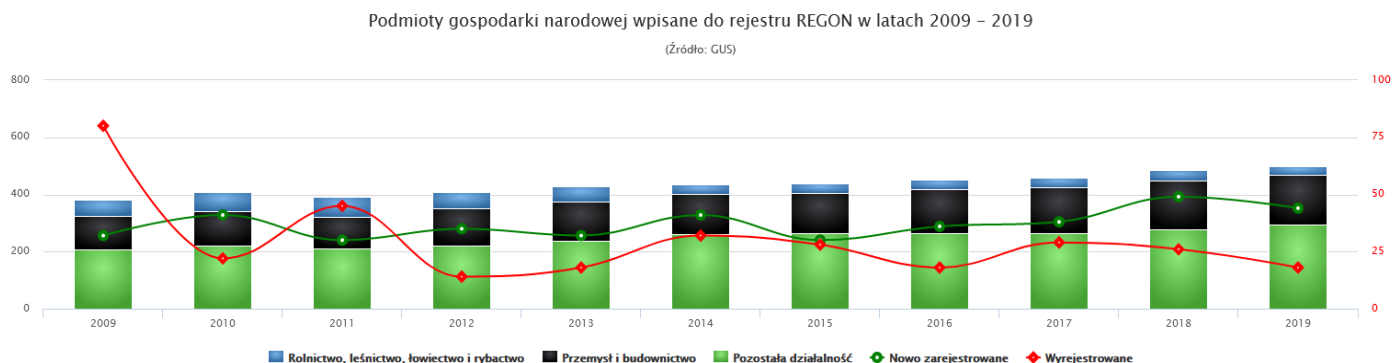
Tabela – Podmioty gospodarki narodowej posiadające osobowość prawną wpisane do rejestru REGON według formy prawnej

Spółki handlowe ogółem	15
Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego	1
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością	11
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością, z udziałem kapitału zagranicznego	1
Spółki cywilne ogółem	19

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rejestr-regon

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (481) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 6,2% (31) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 34,9% (174) podmiotów, a 58,8% (293) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wykres – Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009-2019

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Rząśnik najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są: budownictwo (28.4%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (20.2%).

Tabela – Podmioty według klas wielkości

Mikro-przedsiębiorstwa (0-9 zatrudnionych)	481
Małe przedsiębiorstwa (10-49 zatrudnionych)	16
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych)	1
Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (<250 zatrudnionych)	498

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rejestr-regon

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Rząśnik w 2019 r. liczba zarejestrowanych działalności po przeważającym kodzie PKD wg rodzaju oraz sekcji największy udział przypadł jednostkom zaliczanym do sekcji F – *Budownictwo* 98 podmiotów gospodarczych, sekcja G – *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle* 63 podmioty, sekcja H – *Transport i gospodarka magazynowa* 50 podmiotów, sekcja C – *Przetwórstwo przemysłowe* to 27 podmiotów oraz sekcja A – *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* – jedynie 17 podmiotów.

Tabela – Podmioty gospodarcze – Gmina Rząśnik jako główne miejsce wykonywania działalności

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności
Aktywny	265
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/ spółek cywilnych	11
Wykreślony	249
Zawieszony	48
Suma	573

Tabela – Podmioty gospodarcze – Gmina Rząśnik jako miejsce zamieszkania przedsiębiorcy

Status wpisu	Ilość wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy
Aktywny	262
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	10
Wykreślony	236
Zawieszony	50
Suma	560

Źródło: <https://prod.ceidg.gov.pl/>

3.5. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy

W Gminie Rząśnik funkcjonuje 10 organizacji pozarządowych (w tym jednostki OSP), stanowiących ważny element życia społeczności gminnej m.in.:

- Wiejski Klub Sportowy „Rząśnik” działający od 2006 roku, skupiający miłośników piłki nożnej,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju wsi Dąbrowa,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Porządzia,
- Stowarzyszenie „Klub Srebrnego Wieku” w Rząśniku działający od 2009 r., w ramach którego działa Zespół Ludowy „Kurpie Białe” z Rząśnika.

W 2020 roku nie zlecano organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań w trybie pozakonkursowym. Na terenie gminy działają również aktywnie grupy nieformalne zrzeszające społeczności lokalne, czyli Klub Seniora w Ochudnie, Koło Gospodyń Wiejskich w Dąbrowie oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Gosposie” w Komorowie.

Na terenie gminy działa sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Dąbrowa,
- OSP Komorowo,
- OSP Ochudno,
- OSP Porządzie,
- OSP Wólka Lubielska,
- OSP Rząśnik.

Ochotnicza Straż Pożarna skupia w swoich szeregach 125 czynnych członków. Trzy jednostki są wyposażone w pojazdy przygotowane do działań ratowniczo-gaśniczych. W 1998 roku Jednostka OSP w Rząśniku została włączona do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, co potwierdza wysoki stopień wyszkolenia oraz przygotowania do akcji ratowniczej. Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym czy szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną otrzymuje ekwiwalent pieniężny w wysokości ustalonej przez Radę Gminy (1/175 przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego przez prezesa GUS na podstawie

art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

W 2019 roku dla jednostki OSP Rząśnik został zakupiony nowy samochód ratowniczo-gaśniczy marki SCANIA.

W 2020 roku wykonano remont budynku OSP Rząśnik. Dotacja gminy do remontu wyniosła 200.000 złotych.

Tabela – Udzielone dotacje dla organizacji pozarządowych

Podmiot dotowany	Rodzaj	Kwota dotacji
upowszechnianie kultury fizycznej i sportu na terenie Gminy Rząśnik		
Wiejski Klub Sportowy „Rząśnik”	Wsparcie realizacji zadania	80 000 zł
wspieranie inicjatyw integracyjnych i obywatelskich w Gminie Rząśnik		
Stowarzyszenie Przyjaciół Porządzia	Wsparcie realizacji zadania	4 666,67 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Gminy Rząśnik z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2019

Niezwykłym atutem gminy Rząśnik jest posiadanie aktywnego klubu seniora. Występowanie ich w gminach wiejskich o podobnej liczbie mieszkańców nie jest powszechne w skali zarówno województwa, jak i kraju. Świadczy o wysokiej wrażliwości społecznej oraz odpowiedzialnym traktowaniu wskaźników świadczących o starzeniu się społeczeństwa.

Wyzwaniem dla władz Gminy Rząśnik jest integracja mieszkańców. Niezbędne są działania służące budowaniu sąsiedztw, rozwijaniu społeczności lokalnej, zarówno na wsiach jak i w mieście.

W gminie działają już organizacje pozarządowe i powstaje coraz więcej lokalnych inicjatyw stawiających sobie za cel działania integrujące różne grupy mieszkańców – np. stowarzyszenia działające na rzecz społeczności lokalnych i kategoryalnych (np. koła gospodyń wiejskich).

3.6. Fundusz sołecki

Od 2010 roku w gminie Rząśnik funkcjonuje fundusz sołecki. Jest to forma budżetu partycypacyjnego, wykorzystywanego przez sołectwa. Obliczane na podstawie ustawy środki finansowe są przekazywane do dyspozycji poszczególnym sołectwom. Wydatki wykonane w ramach funduszu są w części refundowane przez budżet państwa. Przedsięwzięcia, które zrealizowano w ramach funduszu sołeckiego na terenie gminy Rząśnik to przede wszystkim:

- doposażenie i remonty świetlic wiejskich,
- budowa lub doposażenie istniejących placów zabaw oraz siłowni zewnętrznych,
- budowa oraz remont dróg gminnych i chodników,
- budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego,

- budowa altan i wiat na gminnych terenach,
- zakup, montaż wiat przystankowych i znaków drogowych.

Wysokość wydatków i wysokość zwrotu w ramach funduszu przedstawia poniższa tabela.

Tabela – Wysokość wydatków i wysokość zwrotu w ramach funduszu sołeckiego

Rok	Wysokość wydatków	Wysokość zwrotu z BP
2010	150 509,39	30 101,88
2011	256 851,97	51 370,39
2012	258 285,04	51 657,01
2013	297 096,80	59 419,36
2014	293 428,04	83 260,21
2015	297 952,42	89 385,73
2016	350 247,48	93 659,68
2017	331 736,89	86 964,83
2018	466 855,79	100 023,85
2019	411 690,45	80 909,52
2020	437 389,99	83 160,96
2021	614 520,64	92 178,10 <i>planowana</i>

Źródło: Opracowanie własne

3.7. Edukacja

Poziom 1.918 mieszkańców gminy Rząśnik jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 934 kobiet oraz 984 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,5% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,0% wykształcenie policealne, 9,6% średnie ogólnokształcące, a 16,9% średnie zawodowe.

Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 25,4% mieszkańców gminy Rząśnik, gimnazjalnym 6,1%, natomiast 23,7% podstawowym ukończonym. 2,9% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa mazowieckiego mieszkańcy gminy Rząśnik mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Rząśnik największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,7%) oraz zasadnicze zawodowe (18,6%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (32,4%) oraz podstawowe ukończone (23,6%).

16,9% mieszkańców gminy Rząśnik w wieku potencjalnej nauki (czyli 3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,1% wśród dziewczynek i 17,7% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 628 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego.

Uwarunkowania Gminy Rząśnik, gminy wiejskiej, którą tworzy 28 sołectw, mają bardzo istotny wpływ tak na sieć, jak i strukturę organizacyjną gminnych jednostek oświatowych, a tym samym na wielkość nakładów finansowych związanych z realizacją zadań oświatowych. Zatem pogodzenie istniejących realiów z możliwościami tworzy określoną strategię polityki oświatowej w gminie.

Samorząd gminny jest organem prowadzącym dla 5-ciu jednostek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bielinie,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Komorowie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Trzaskomy w Porządziu,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Starym Lubielu,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Rząśniku.

W miejscowości Dąbrowa funkcjonuje Publiczna Szkoła Podstawowa prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Dąbrowa, która dotowana jest przez Gminę.

Tabela – Wychowanie i edukacja w gminie Rząśnik w 2019 roku

Żłobki	2017	2018	2019
Żłobki i kluby dziecięce	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	-	-	-

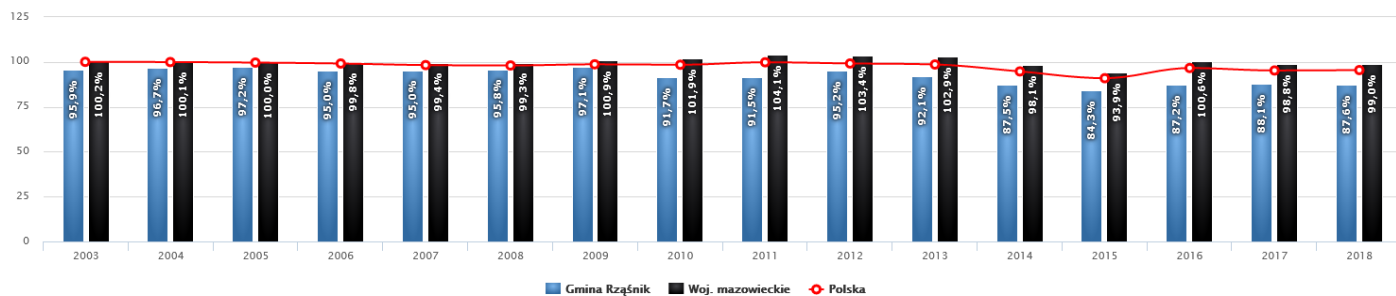
Edukacja	2017/18	2018/19	2019/20
Placówki wychowania przedszkolnego	6	6	6
w tym przedszkola	-	-	-
Miejsca w przedszkolach	-	-	-
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	204	209	230
w tym w przedszkolach	-	-	-
Szkoły podstawowe	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	517	599	566
Gimnazja	-	-	-
Uczniowie szkół gimnazjalnych	176	89	-
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	12	12	12
gimnazjalnych	25	22	-

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

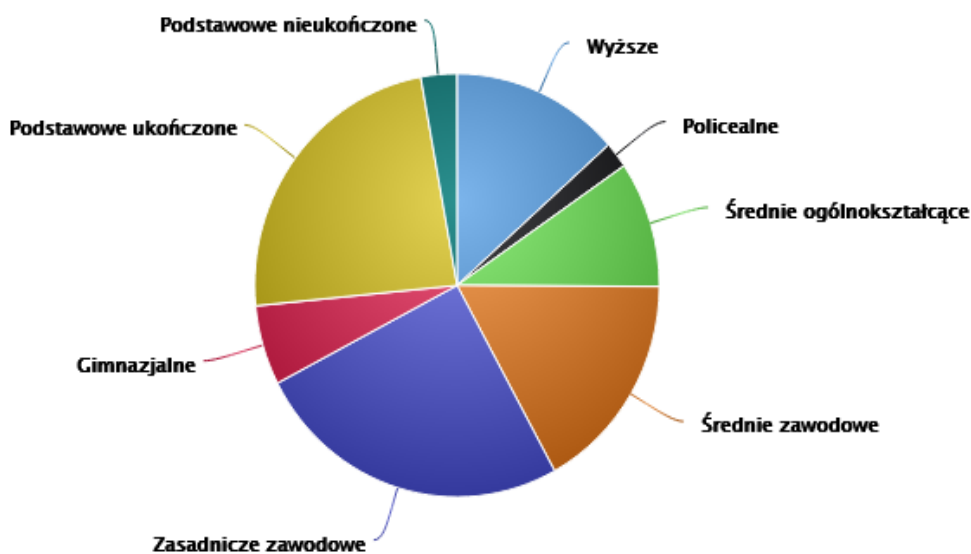
Szkolnictwo podstawowe (Gmina Rząśnik) – Współczynnik skolaryzacji brutto w latach 2003 – 2018

(Źródło: GUS)

Poziom wykształcenia – Gmina Rząśnik

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik

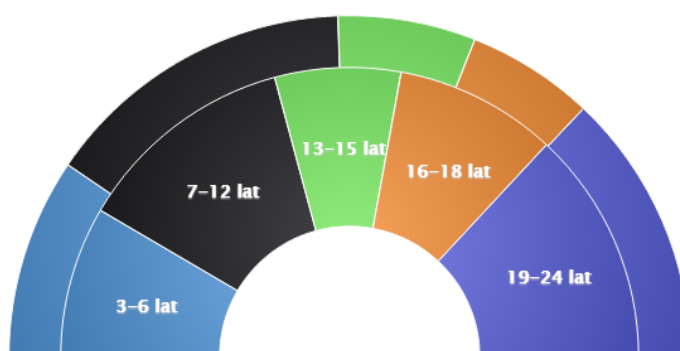
Tabela – Lista szkół podstawowych w gminie Rząśnik

Nazwa	Adres	Oddziały	Uczniowie	Nauczyciele
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rząśniku Publiczna 29 679-20-92 29 741-99-90 www.zsprzasnik.szkolnastrona.pl	ul. Wyszowska 50B 07-205 Rząśnik	13	226	-
Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Trzaskomy w Porządziu (ks. Jan Trzaskoma) Publiczna 29 741-98-21 29 741-98-21 www.papporazdie.szkolnastrona.pl	ul. brak 93 07-205 Porządzie	8	119	12
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Komorowie (Orzeł Biały) Publiczna 29 741-95-80 www.szkolakomorowo.szkolnastrona.pl	ul. brak 34 07-205 Komorowo	7	97	13
Szkoła Podstawowa im. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Starym Lubielu (Ks. Kardynał Stefan Wyszyński) Publiczna 29 741-93-20 www.splubiel.superszkolna.pl	ul. brak 22A 07-205 Stary Lubiel	7	91	11
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bielinie (Jan Paweł II) Publiczna 29 741-96-26 29 741-96-26 www.pspbielino.superszkolna.pl	ul. brak 32A 07-207 Bielino	7	77	14
Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Wsi Dąbrowa Publiczna	ul. DĄBROWA 40 07-205 Dąbrowa	3	17	4

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik

Edukacyjne grupy wieku – Gmina Rząśnik, 2019

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik

Wypożyczenie szkół

Sale przeznaczone dla dzieci młodszych są odpowiednio przygotowane – posiadają pełen zestaw pomocy dydaktycznych, gier i zabawek edukacyjnych.

Wszystkie szkoły prowadzone przez samorząd gminny wyposażone są w 2 - 3 sale komputerowe z wejściem do Internetu. Poza tym na wyposażeniu każdej szkoły są tablice interaktywne sprzęt multimedialny oraz sprzęt komputerowy (laptopy, rzutnik). Każda placówka posiada bibliotekę wraz z czytelnią.

Cztery szkoły posiadają sale sportowe:

- Szkoła Podstawowa w Starym Lubielu,
- Szkoła Podstawowa w Komorowie - sala gimnastyczna z boiskami do piłki siatkowej, koszykowej oraz halowej wraz z pomieszczeniami zaplecza i siłownią,
- Szkoła Podstawowa w Porządziu - sala gimnastyczna z boiskami do piłki siatkowej, koszykowej oraz halowej wraz z pomieszczeniami zaplecza oraz boisko piłkarskie z naturalną trawą,
- Szkoła Podstawowa w Rząśniku - hala sportowa - jest to obiekt z boiskiem do siatkówki, koszykówki, halowej piłki nożnej, tenisa oraz boiska treningowego do koszykówki i siatkówki, z widownią na antresoli dla 130 osób. W hali sportowej jest wyposażona siłownia.

Baza lokalowa szkół, dla których organem prowadzącym jest samorząd gminny, jak i ich wyposażenie umożliwia realizację programów nauczania w pełnym zakresie. We wszystkich szkołach działa monitoring wizyjny. Każda szkoła dysponuje nowoczesnym placem zabaw dla dzieci.

Na terenie gminy Rząśnik występuje wystarczająca ilość przedszkoli oraz szkół dla dzieci i młodzieży. Negatywnym aspektem jest jednak brak żłobków bądź punktów żłobkowych, fakt ten

stanowić może utrudnienie dla młodych rodziców, szczególnie matek, które chcą powrócić na rynek pracy.

Dostępność do zinstytucjonalizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3 oraz placówek wychowania przedszkolnego, w tym w szczególności przedszkoli – mimo niskich wskaźników jest wystarczająca, a oferowane przez placówki opiekuńczo-wychowawcze miejsca odpowiadają obecnemu zapotrzebowaniu.

Część mieszkańców gminy Rząśnik decyduje się na umieszczenie dzieci w placówkach zlokalizowanych w przyległej sąsiedniej gminie – w mieście powiatowym Wyszkanie. Dostępność do usług opieki przedszkolnej może się w przyszłości nieznacznie pogarszać z uwagi na rosnącą skłonność rodziców do zapewnienia dzieciom (zwłaszcza od 4 roku życia) opieki przedszkolnej.

Infrastruktura szkolna, przede wszystkim budynki i ich wyposażenie, jak również dostępne dla uczniów obiekty sportowe, jest to majątek gminy bezpośrednio służący potrzebom uczniów i nauczycieli. Stan infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio wpływa na warunki nauczania a pośrednio na efekty kształcenia. Kondycja placówek oświatowych na terenie Gminy jest bardzo zróżnicowana. Wszystkie budynki wymagają systematycznych prac remontowych i modernizacyjnych. Zagospodarowania wymagają także tereny wokół placówek oświatowych.

3.8. Podsumowanie

Analiza danych statystycznych, uzupełnionych wywiadami z lokalnymi liderami oraz badaniami mieszkańców wykazała:

- ✓ Stabilną sytuację demograficzną gminy,
- ✓ Korzystną strukturę wiekową mieszkańców,
- ✓ Ujemne saldo migracji w latach 2009-2020,
- ✓ Dostępność do edukacji szkolnej,
- ✓ Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców,
- ✓ Świadomość władz gminy w zakresie konieczności podejmowania współpracy publiczno-społecznej,
- ✓ Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego,
- ✓ Nieodpowiadającą potrzebom infrastrukturę wypoczynkowo-rekreacyjną,
- ✓ Wysoki poziom aktywności społecznej mieszkańców
- ✓ Ograniczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej.

4. SFERA GOSPODARCZA

4.1. Gospodarka i przedsiębiorczość

Na obszarze gminy Rząśnik brak jest ośrodków przemysłowych. Gospodarka gminy opiera się na rolnictwie indywidualnym. Możliwości intensyfikacji produkcji roślinnej i zwierzęcej w gminie są ograniczone warunkami naturalnymi i infrastrukturą techniczną.

1.138 gospodarstw indywidualnych włada łącznie 8.820 ha gruntów. W strukturze agrarnej dominują gospodarstwa od 5 ha do 15 ha. Do tych 72% gospodarstw należy ponad połowa gruntów w gminie, ale 71% użytków rolnych. Gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej posiadają wprawdzie 24% obszaru gospodarstw ogółem, ale tylko 8% użytków rolnych.

Z 1.064 zarejestrowanych gospodarstw, 918 (92%) zajmuje się wyłącznie gospodarką rolną, a 84 gospodarstwa bądź łączą gospodarkę rolną z działalnością pozarolniczą, bądź koncentrują się na aktywności pozarolniczej (15 gospodarstw).

Pozarolnicze kierunki aktywności ekonomicznej to handel (16 gospodarstw), przetwórstwo przemysłowe (12), budownictwo (6), transport i magazynowanie (12 gospodarstw). Ani jedno gospodarstwo nie zajmuje się agroturystyką. Gospodarka rolna jest niskotowarowa. Gospodarstwa trudnią się po trosze wszystkimi rodzajami produkcji. Wszystkie prowadzą produkcję roślinną i zwierzęcą. Grunty orne zajmują niespełna 1/3 użytków rolnych w Gminie.

Najkorzystniejsze warunki glebowe występują w okolicach Rząśnika, gdzie występują gleby klasy III; i nieco gorsze gleby klasy IV a i IV b. w produkcji roślinnej przeważają zboża (68% zasiewów to żyto) i ziemniak. Pszenica, oleiste i pastewne odgrywają mniejszą rolę. Uprawy ogrodnicze i sadownicze odgrywają znikomą rolę – grunty pod sadami nie sięgają nawet 1% ogółu ziemi rolniczej.

Istotnym walorem naturalnym zarówno Nadleśnictwa Wyszaków, jak i Gminy Rząśnik jest bagno Pulwy, które już w 1939 roku osiągało powierzchnię 3.600 ha. Jednak w wyniku przeprowadzonych prac melioracyjnych wspomniany teren osuszono i obecnie znajdują się tam rozległe łąki o charakterze użytkowym oraz liczne oczka wodne, mokradła, bagienka, odcięte zakola rzeczne oraz bagna śródleśne.

Na terenie Gminy wyznaczono 2 strefy aktywności inwestycyjnej. Tereny, na których obserwuje się największą aktywność inwestycyjną, przede wszystkim w zakresie budownictwa mieszkaniowego i siedliskowego:

1. STREFA B-1 - obejmuje teren wsi Porządzie. Strefa mieści się na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i obowiązują tu szczególne rygory w zakresie ochrony środowiska,

2. Strefa B-2 - jest to obszar położony w środkowej części gminy między tarasem nad narwiańskim a Bagnem Pulwy i obejmuje teren wsi o największym wskaźniku przyrostu ludności.

Tabela – Podmioty gospodarcze – Gmina Rząśnik jako główne miejsce wykonywania działalności

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności
Aktywny	265
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	11
Wykreślony	249
Zawieszony	48
Suma	573

Źródło: <https://prod.ceidg.gov.pl/>

Tabela – Podmioty gospodarcze – Gmina Rząśnik jako miejsce zamieszkania przedsiębiorcy

Status wpisu	Ilość wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy
Aktywny	262
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	10
Wykreślony	236
Zawieszony	50
Suma	560

Źródło: <https://prod.ceidg.gov.pl/>

Gmina Rząśnik jest gminą rolniczą, jednak jej usytuowanie geograficzne, a w szczególności położenie nad rzeką Narew powoduje postrzeganie gminy jako obszaru sprzyjającego rozwojowi turystyki. Rozwój gminy musi nastąpić w sposób zrównoważony z poszanowaniem walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, przy ich zachowaniu związanym z proekologicznym rozwojem obszarów gminy.

W gminie funkcjonują różne formy ochrony przyrody, takie jak: obszar Natura 2000, czy pomniki przyrody. Zachowanie tych walorów wiąże się z realizacją tzw. sprawiedliwości między-pokoleniowej, ale też z ich wykorzystaniem w turystyce i rekreacji.

Odczuwalny dla przedsiębiorców jest brak pracowników szczególnie w obszarze podstawowych prac (budownictwo, usługi). Wynika zarówno z silnego oddziaływania ośrodka powiatowego - Wyszkowa i miasta stołecznego Warszawy, jako docelowego źródła rynku pracy, jak również ze zmieniających się aspiracji młodzieży wchodzącej na rynek pracy.

4.2. Rynek pracy

W gminie Rząśnik na 1000 mieszkańców pracuje 101 osób 31,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 68,2% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Rząśnik wynosiło w 2019 roku 2,7% (a zatem wartość 2,6% wśród kobiet i wartość 2,8% wśród mężczyzn).

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Rząśnik wynosiło 3.908,90 PLN, co odpowiada 80,80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce w tymże roku.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rząśnik 479 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 76 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 403.

37,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rząśnik pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 22,9% w przemyśle i budownictwie, a 20,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tabela – Rynek pracy w gminie Rząśnik w 2019 roku

RYNEK PRACY		
2019	Powiat	Gmina
Pracujący ^a	15582	817
Bezrobotni zarejestrowani	1022	79
w tym kobiety w %	54,4	43,0
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	2,3	1,8
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	2,7	1,8
^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.		

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

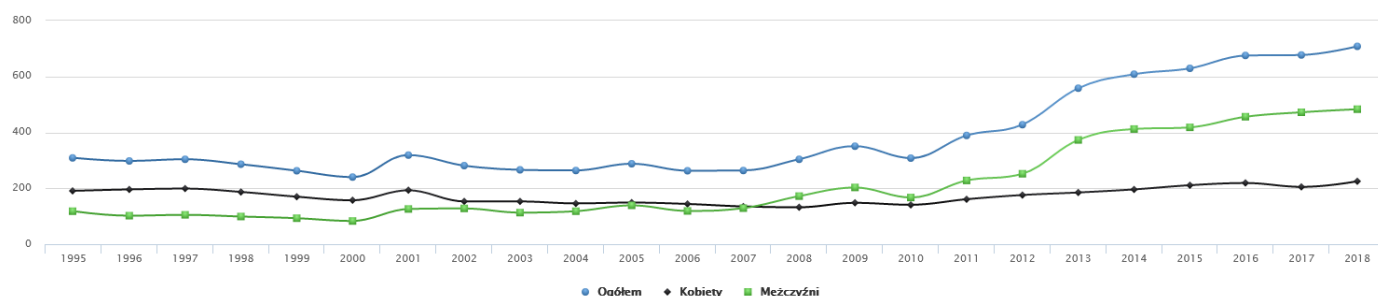
Wykres – szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Rząśnik⁴

Wykres – liczba pracujący według sektorów ekonomicznych w gminie Rząśnik

Liczba pracujących według płci w gminie Rząśnik w latach 1995 – 2018

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rynek-pracy

Wskaźniki obciążenia demograficznego (źródło: GUS, 31.12.2018) wynosi 64,0 (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym).

Tabela – Dojazdy do pracy w gminie Rząśnik

DOJAZDY DO PRACY W GMINIE RZĄŚNIK	
(Źródło: GUS, 31.XII.2006)	
Liczba osób wyjeżdżających do pracy (Poza gminę zamieszkania)	479
Liczba osób przyjeżdżających do pracy (Z innej gminy)	76
Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy	-403
Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy	0,16

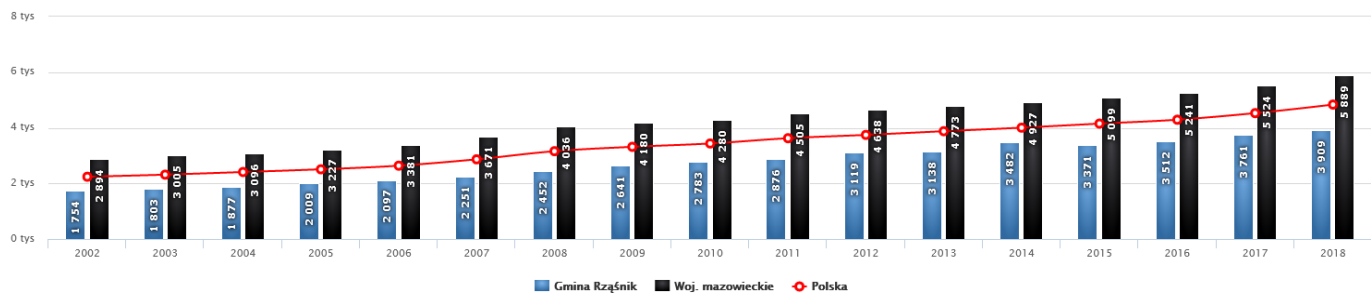
Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rynek-pracy

⁴ „Bezrobocie rejestrowane” jest najczęściej definiowane jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego prezentowano w opracowaniu. Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

Wykres – Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Rząśnik

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Rząśnik w latach 2002 – 2018

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Rzasnik#rynek-pracy

W sferze mieszkalnictwa komunalnego można zauważyć następujące problemy:

- degradacja techniczna mieszkań i budynków komunalnych będących w zasobie gminy,
- generuje ponoszenie nakładów finansowych na utrzymanie obiektów w odpowiednim stanie technicznym,
- brak dostatecznej liczby mieszkań socjalnych, a także mieszkań potrzebnych do realizacji wyroków eksmisyjnych zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów.

Większość aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rząśnik wyjeżdża do pracy do innych gmin: Wyszkowa, Warszawy, Ostrowi Mazowieckiej. Możliwość znalezienia zatrudnienia na terenie gminy Rząśnik oceniona jest negatywnie przez mieszkańców biorących udział w badaniu.

4.3. Podsumowanie

Analiza danych statystycznych, uzupełnionych wywiadami z lokalnymi liderami oraz badaniami mieszkańców wykazała w Gminie Rząśnik:

- ✓ rozdrobnioną strukturę gospodarstw rolnych (wiele gospodarstw o powierzchni do 5 ha),
- ✓ brak grup producenckich,
- ✓ niski wskaźnik osób pracujących w gminie na 1 tys. mieszkańców,
- ✓ niską aktywność gospodarczą mieszkańców,
- ✓ niski udział podmiotów prowadzących aktywność gospodarczą w zakresie szeroko pojętej działalności rolniczej,
- ✓ spadającą liczbę osób w wieku produkcyjnym, w tym osób młodych (29-34 lata),
- ✓ niski udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem,
- ✓ korzystną strukturę funkcjonalnych grup ludności (mniejsza liczba osób w wieku poprodukcyjnym),
- ✓ niską (również malejącą) stopę bezrobocia.

5. SFERA TECHNICZNA

5.1. Transport i komunikacja

Przez teren Gminy Rząśnik przebiegają następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 618,
- powiatowe,
- gminne i wewnętrzne o łącznej długości 172 km, w tym 104 km dróg o nawierzchni bitumicznej.

Obecnie stan techniczny części dróg wymaga modernizacji.

Obsługa ludności pod względem komunikacji zbiorowej na terenie Gminy Rząśnik odbywa się za pośrednictwem lokalnych przewoźników, którzy organizują połączenia autobusowe do następujących miejscowości: Wyszaków, Warszawa, Nowy Lubiel, Długosiodło.

Miejscowość gminna Rząśnik oddalona jest o około 75 km od Warszawy, z którą ma dość dobre połączenie komunikacyjne. Zewnętrzne drogowe powiązania komunikacyjne gminy z ważniejszymi ośrodkami miejskimi zapewnia droga wojewódzka nr 618 relacji Wyszaków – Pułtusk – Gołymień-Ośrodek (biegnąca wzdłuż południowej granicy gminy) oraz przebiegające poza terenem gminy:

- droga ekspresowa nr S8 relacji Wrocław – Warszawa – Białystok – ok. 3 km na wschód od gminy Rząśnik;
- droga krajowa nr 60 relacji Kutno – Ciechanów – Różan – Ostrów Mazowiecka – ok. 10 km na północ od gminy Rząśnik
- droga krajowa nr 61 relacji Warszawa – Serock – Różan – Łomża – Augustów – ok. 7 km na zachód od gminy Rząśnik;
- droga krajowa nr 62 relacji Strzelno – Włocławek – Nowy Dwór Mazowiecki – Wyszaków – Siemiatycze – ok. 7 km na południe od gminy Rząśnik.

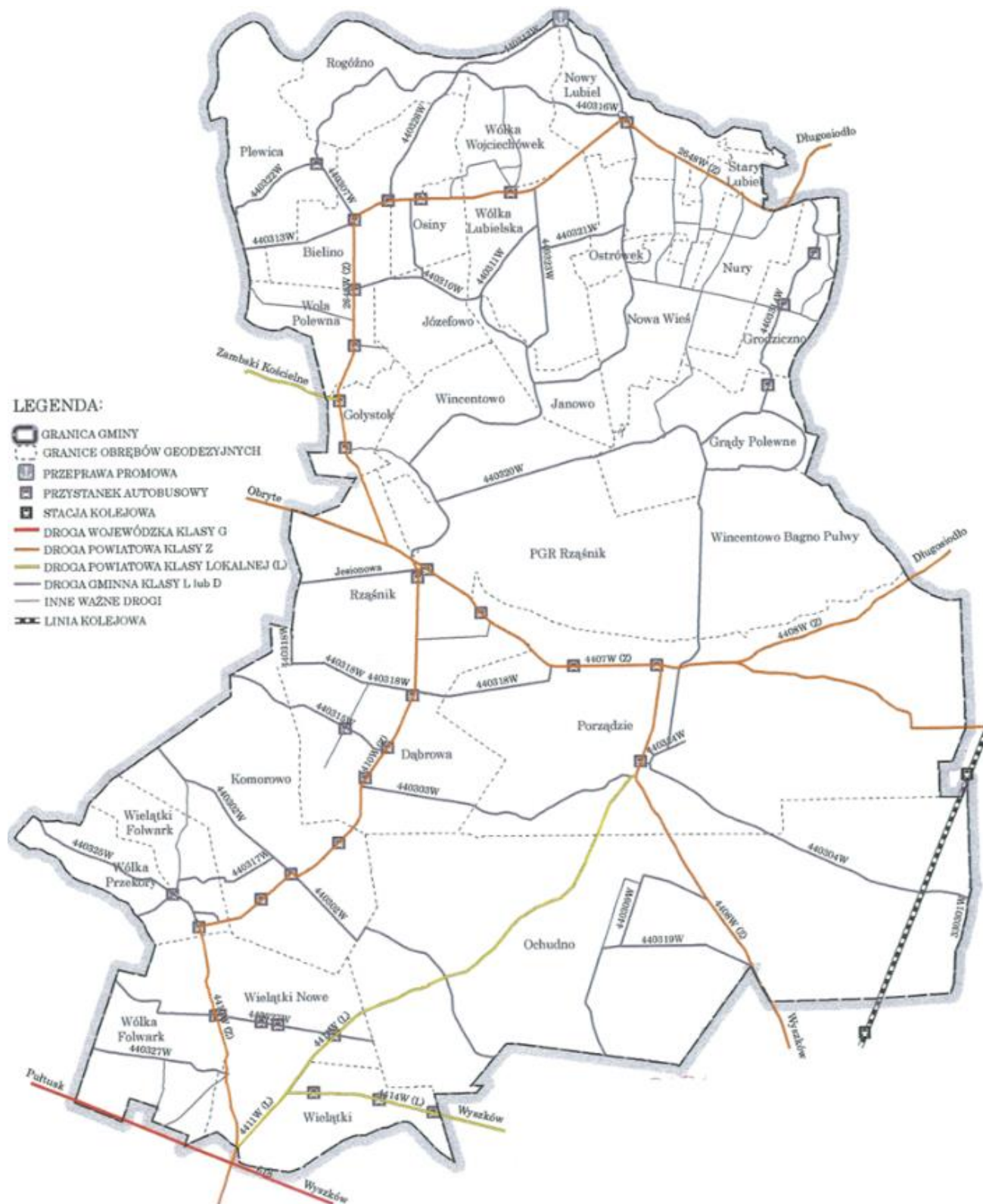
Komunikację z terenami sąsiednich gmin oraz główne powiązania wewnętrzne zapewnia sieć dróg powiatowych, tworząca nadrzędny układ powiązań drogowych.

Geograficzne położenie stanowią o bardzo dużej atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Duże utrudnienie jednak stanowi brak alternatywy dla kołowego transportu, jaką w okolicznych gminach stanowi kolej. Inwestycją ważną i potrzebną z punktu widzenia zarówno rozwoju sieci dróg na terenie gminy, jak i atrakcyjności gospodarczej gminy jest przebudowa drogi powiatowej nr 4408W Wyszaków-Porządzie-Długosiodło i drogi powiatowej Nr 4407W Jegiel – Porządzie – Obryte – Pułtusk.

Oświetlenie drogowe na terenie Rząśnika i miejscowości gminnych wymaga rozbudowy i wymiany na energooszczędne. Preferowana będzie kompleksowa wymiana na oświetlenie LED w celu

obniżenia zużycia energii elektrycznej i tym samym zmniejszenia emisji spalin, co wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska. Inwestycja podniesie również poziom doświetlenia ulic gminnych oraz zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców, jak i innych użytkowników dróg, zwłaszcza w miejscach, gdzie brakuje chodników.

Mapa – Układ powiązań drogowych w Gminie Rząśnik

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rząśnik

Jednym z wyzwań, przed jakimi staje Gmina Rząśnik jest poprawa transportowej mobilności mieszkańców gminy w ramach rozwoju transportu rowerowego. Do realizacji celu niezbędne będzie wyznaczenie i budowa ścieżek rowerowych oraz promocja roweru jako środka transportu.

W perspektywie lat 2021-2023 planuje się rozbudowę sieci ścieżek rowerowych i chodników na terenie Gminy.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa relacji Warszawa Ostrołęka, jednak ze względu na brak stacji kolejowej w Gminie pociągi nie zatrzymują się.

Funkcje obszarowe Gminy

Z uwagi na silne oddziaływanie ośrodka miejskiego – Wyszkowa Gmina Rząśnik traci swoje pierwotne funkcje obszarów wiejskich. Ponad połowa mieszkańców Gminy Rząśnik posiadających gospodarstwo rolne w 2019 r. uzyskiwała przychody z podejmowanej dodatkowo pracy najemnej.

Istniejące silne powiązania funkcjonalne Gminy Rząśnik z Wyszkowem (społeczno-gospodarcze i komunikacyjne) skutkują m.in. kwalifikowaniem Gminy Rząśnik w strukturze osiedleńczej kraju jako gminy wiejskiej z umiarkowaną funkcją rolniczą.

Proces zatracania funkcji obszaru wiejskiego przez miejscowości Rząśnik, Porządzie, Ochudno może postępować w przyszłości w wyniku dotyczących Wyszkowa procesów suburbanizacji oraz jako skutek polepszenia dostępności komunikacyjnej Gminy Rząśnik, szczególnie w aspekcie poziomu jakości życia społecznego mieszkańców.

5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

System zaopatrzenia w wodę w gminie Rząśnik oparty jest na trzech ujęciach wód podziemnych wraz ze stacjami uzdatniania wody zlokalizowanymi w Rząśniku, Starym Lubielu i Ochudnie.

Tabela – Główne parametry ujęć głębinowych na terenie stacji uzdatniania wody

Lp.	Lokalizacja SUW	Głębokość studni	Wydajność ujęcia			Termin ważności pozwolenia na pobór wód
			Max na rok [m ³ /rok]	Średnio na dobę [m ³ /d]	Max na godzinę [m ³ /h]	
1.	Rząśnik	117m i 111,5m	458 075,00	959,00	57,00	30.12.2033r.
2.	Stary Lubiel	100m i 98,5m	412 070,40	940,80	98,00	06.05.2033r.
3.	Ochudno	52m i 52,6m	1 116 900,00	2 040,00	136,00	23.12.2033r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie decyzji Starosty powiatu wyszkowskiego o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód

W 2020 r. do gminnej sieci wodociągowej podłączonych było 35 budynków mieszkalnych, z sieci wodociągowej korzystało 2318 gospodarstw domowych oraz 549 działki letniskowe, a łączna długość sieci wynosiła 145,65 km.

W 2020 roku gmina rozbudowała sieć wodociągową i kanalizacyjną w Rzęśniku na ulicach: Wyszowskiej, Projektowanej, Ochudnie i Porządziu Osada Leśna.

Sieć kanalizacyjna obejmuje miejscowości: Rzęśnik, Porządzie i Ochudno. W 2020 roku rozbudowano sieć kanalizacyjną w Rzęśniku (ul. Wyszowska, ul. Projektowana) i Ochudnie.

Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 r. wynosiła 41,11 km. Na dzień 31 grudnia 2020 r. do gminnej sieci kanalizacyjnej podłączonych było 782 budynków mieszkalnych co stanowi 43% ogólnego zasobu mieszkaniowego gminy. Ścieki z terenu gminy są przyjmowane przez oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w Rzęśniku o przepustowości 350,00 m³/dobę.

Na terenie gminy wybudowano przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na koniec 2020 r. funkcjonowało 149 przydomowych oczyszczalni, w tym w szkołach podstawowych w Bielinie i Starym Lubielu. Jednak pozostałe gospodarstwa odprowadzają ścieki do zbiorników asenizacyjnych (szamb).

Tabela – Środowisko w gminie Rzęśnik w 2019 roku

Leśnictwo w 2019 r.	
Powierzchnia lasów ogółem w ha	6427
w tym lasy publiczne	5467
w tym własność gminy	1
Lesistość w %	38,4
Gospodarka ściekowa i odpady w 2019 r.	
Oczyszczalnie ścieków	1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	3051
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych:	
nieczystości ciekłe bytowe odebrane w m ³ (w ciągu roku)	4447,0
zbiorniki bezodpływowe	685
oczyszczalnie przydomowe	147
Odpady komunalne zebrane w t (w ciągu roku)	1113
w tym z gospodarstw domowych	950

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszowski/1435032_rzasnik.pdf

Gmina Rzęśnik posiada infrastrukturę komunalną w postaci sieci wodociągowej i kanalizacyjnej rozwiniętą, jednak wymaga ona rozbudowy i systematycznej modernizacji. Niezbędne są m.in. dalsze działania zmierzające do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej połączone rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz modernizacją stacji uzdatniania wody w Ochudnie i w Lubielu Starym.

5.3. Gospodarka odpadami

Odbieraniem odpadów na terenie Gminy zajmuje się przedsiębiorstwo wyłaniane w drodze przetargu. Za przetwarzanie odpadów komunalnych, a w szczególności ich sortowanie, kompostowanie i stabilizację biologiczną w sposób pozwalający na maksymalne odzyskiwanie odpadów z papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania odpowiada Regionalna Instalacja Odpadów Komunalnych (RIPOK). W Gminie funkcjonuje również Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (GPSZOK) w Nowym Lubielu. Do PSZOK-u można przekazać odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, w tym:

- papier,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne z remontów prowadzonych samodzielnie,
- niekwalifikujące się odpady medyczne, w szczególności igły i strzykawki,
- zużyte opony,
- odpady odzieży i tekstyliów(w tym odpady opakowaniowe z tekstyliów),
- odpady niebezpieczne,

Cała gmina objęta była w 2020 r. zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych. Funkcjonowała zbiórka odpadów zmieszanych i zbiórka selektywna z wydzieleniem następujących grup i frakcji:

- szkło,
- papier i tektura,
- metal,
- tworzywa sztuczne,
- bioodpady zielone i inne ulegające biodegradacji;
- odpady wielkogabarytowe.

Dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych odpady nieselektywne oraz bioodpady odbierane były w okresie od kwietnia do października raz na dwa tygodnie w pozostałym okresie jeden raz na miesiąc a selektywne odpady odbierane były raz w miesiącu. Gmina Rząśnik nie podjęła

uchwały obejmującej odbiorem odpadów nieruchomości niezamieszkałych, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

W 2020 roku Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej realizował odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości jednorodzinnych na terenie Gminy Rząśnik.

Tabela – Ilości odpadów odebranych z terenu gminy Rząśnik w latach 2018 - 2019

RODZAJ ODPADÓW	ILOŚĆ ODPADÓW w 2018 roku (w tonach)	ILOŚĆ ODPADÓW w 2019 roku (w tonach)
Zmieszane odpady komunalne	473,840	251,567
Opakowania z papieru i tektury	18,570	18,190
Opakowania z tworzyw sztucznych	0,780	86,360
Opakowania ze szkła	0,980	47,660
Papier i tektura	103,790	182,220
Szkło	74,070	37,670
Tworzywa sztuczne	89,720	163,530
Metale	29,660	22,140
Opakowania z metali		86,480
Odpady biodegradowalne	0,540	3,160
Inne odpady nieulegające biodegradacji	15,700	-
Odpady wielkogabarytowe	42,600	42,100
Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	47,620	-
Zmieszane odpady z betonu i gruzu ceglanego	4,680	9,840
Zużyte opony	1,740	0,580
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	-	8,880

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań składanych przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych

5.4. Sieć gazowa, ciepłownicza, elektroenergetyczna, odnawialne źródła energii

Sieć gazowa

Na terenie Gminy Rząśnik nie funkcjonuje sieć gazowa. Gmina nie jest podłączona do systemu gazociągów i nie posiada sieci elektrociepłowniczej. Zapotrzebowanie na gaz zaspokajane jest z butli i zbiorników, a systemy grzewcze oparte są głównie na paliwach stałych.

Aktualnie Spółka Gazownicza Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Warszawie przeprowadza analizy gazyfikacji miejscowości Rząśnik i Porządzie. Ewentualna budowa gazociągu skorelowana

zostanie z planowaną przez Powiat Wyszkowski w latach 2022-2023 przebudową dróg powiatowych Nr 4408W i Nr 4407W w ramach:

1. zadania inwestycyjnego pn. **„Budowa DP Nr 4407W na odcinku Porządzie – Rząśnik – granica Powiatu”**, dla którego obecnie opracowywana jest dokumentacja projektowa.
2. zadania inwestycyjnego pn. **„Budowa DP Nr 4408W w miejscowości Porządzie”**, dla którego w roku 2021 została opracowywana dokumentacja projektowa.

Energia ciepła

Na terenie Gminy nie istnieje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne, budynki użyteczności publicznej, podmioty gospodarcze, w tym zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni spalających głównie węgiel i drewno.

Budynki przeznaczone na pobyt ludzi ogrzewane są głównie z indywidualnych źródeł ciepła, jednym z poniższych sposobów:

- Budynki posiadające instalację centralnego ogrzewania z kotłowni indywidualnych,
- Budynki nieposiadające instalacji c.o. – piecami węglowymi.

Na terenie Gminy Rząśnik energia ciepła wykorzystywana jest:

- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym;
- do przygotowania posiłków w gospodarstwach domowych;
- na potrzeby zakładów przemysłowych (ogrzewanie, c. w. u., technologia);
- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c. w. u. i na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych i użyteczności publicznej.

Energia elektryczna

„Istniejąca na terenie gminy Rząśnik sieć rozdzielcza funkcjonuje jako zasilana dwustronnie od linii magistralnych oraz zasilana jednostronnie, pracująca jako odczepy. Z linii tych zasilane są stacje transformatorowe słupowe. Podział sieci odbywa się na liniach napo-wietrznych, z racji na występujące napowietrzne stacje transformatorowe.

Układ funkcjonalny sieci jest prawidłowy. Na terenie gminy występują słupowe stacje transformatorowe. Jest to zgodne z zasadami zasilania terenów wiejskich. W gminie występuje duża ilość stacji transformatorowych z transformatorami małej mocy. Jest to związane z występowaniem na terenie gminy budownictwa rozproszonego.

Istnieje konieczność rozbudowy sieci i stacji transformatorowych oraz modernizacji istniejących stacji we wsiach nadnarwiańskich, gdzie znajdują się duże kompleksy zabudowy lotniskowej

a istniejąca sieć energetyczna nie była przewidywana pod takie zapotrzebowanie na energię elektryczną. Przy dokonywaniu rozbudowy należy przewidzieć rezerwę mocy dla przewidywanej nowej zabudowy lotniskowej. Ponadto należy poddać modernizacji znaczną część linii nn w miejscowościach gdzie występuje zwarta zabudowa: Rząśnik, Porządzie, Dąbrowa, Komorowo, wystąpi konieczność budowy i rozbudowy stacji transformatorowych dla nowych inwestycji.”⁵

Odnawialne źródła energii

Zgodnie z danymi zebranymi podczas inwentaryzacji na potrzeby opracowania bazy danych emisji do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rząśnik, na terenie Gminy z roku na rok wzrasta zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii, głównie na potrzeby ciepłe budynków. Obecnie najczęściej wykorzystywanymi odnawialnymi źródłami ciepła na terenie Gminy jest biomasa (drewno) i energia słoneczna.

Energia słoneczna

Na terenie Gminy Rząśnik istnieją korzystne warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego. Gmina położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie względne w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) waha się w granicach 34-36% i należy do jednego z największych w Polsce. Roczna liczba godzin czasu promieniowania słonecznego wynosi około 1550 - 1600.

Zakłada się, że energia słoneczna będzie stanowić jedno z głównych alternatywnych źródeł energii. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej w Gminie Rząśnik jest instalowanie indywidualnych kolektorów na budynkach oraz wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania znaków ostrzegawczych.

Na terenie Gminy powstają przydomowe instalacje fotowoltaiczne oparte na pozyskiwaniu energii słonecznej poprzez zainstalowane panele słoneczne. Generowana energia słoneczna ma być również wykorzystywana przy bieżącej działalności w produkcji rolnej z wykorzystaniem powstających programów Ministerstwa Rolnictwa tj. Program Renaldo lub Agroenergia.

Energia wiatru

Gmina Rząśnik leży na obszarze o korzystnych warunkach dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi 1.250 kWh/m². Gmina Rząśnik położona jest w II strefie energetycznej wiatru w Polsce.

Takie warunki wietrzne na terenie Gminy stwarzają potencjał dla instalowania farm wiatrowych. Nie można również wykluczyć rozwoju małych turbin wiatrowych (MTW), wykorzystywanych na potrzeby własne właściciela, m.in. do oświetlenia domów, pomieszczeń gospodarczych,

⁵ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rząśnik.

ogrzewania. Największy potencjał produkcji energii elektrycznej w Polsce pochodzącej z wiatru przypada na okres jesienno-zimowy, kiedy to prędkości wiatru są najwyższe. Zaistniała sytuacja jest bardzo korzystna, ze względu na fakt, że maksymalne sezonowe zasoby energii wiatru pokrywają się z największym zapotrzebowaniem na energię w okresie grzewczym.

Energia geotermalna

Gmina Rząśnik położona jest w okręgu Grudziądzko - Warszawskim. Okręg charakteryzuje się powierzchnią ok. 70 tys. km² z wodami geotermalnymi o temp 25-135°C, występującymi w pokładach triasowych oraz kredowych i jurajskich o łącznych zasobach na głębokości 3.100 m. Okręg charakteryzującym się wysokim potencjałem wód geotermalnych w wysokości 168.000 tpu/km² (tj. 4.927.440 GJ).

Główną zaletą wykorzystania energii zawartej w wodach geotermalnych (geotermii głębokiej) jest jej „czystość”, gdyż zastępując tradycyjne nośniki energii (np. węgiel, koks), energią gorącej wody eliminuje się emisję gazów i pyłów, co ma istotny wpływ na środowisko naturalne. Instalacje oparte o wykorzystanie energii geotermalnej odznaczają się stosunkowo niskimi kosztami eksploatacyjnymi.

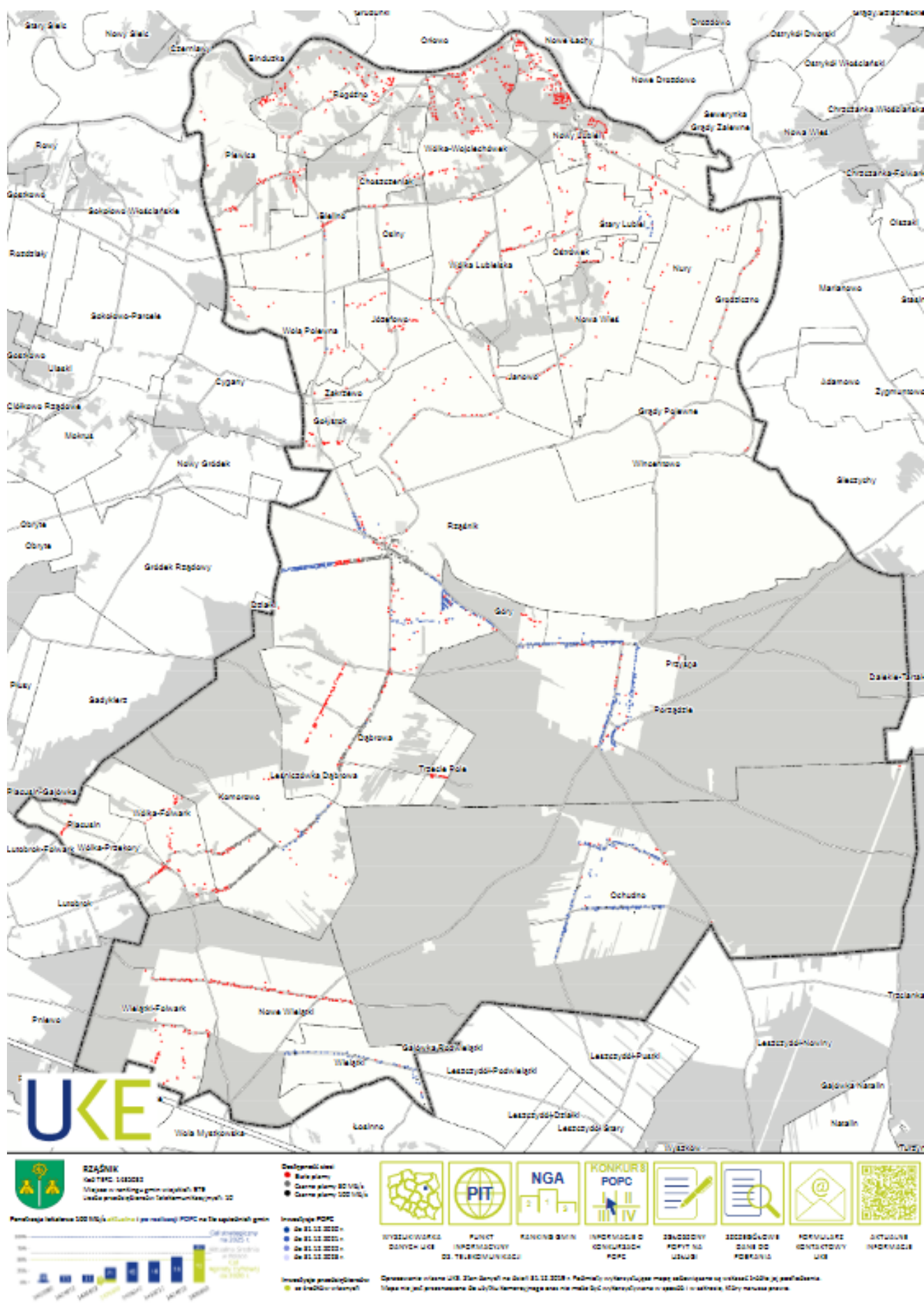
W gminie Rząśnik aktualnie energia ze źródeł geotermalnych jest wykorzystywana w niewielkim stopniu. Ze względu na wysokie koszty eksploatacji, źródła te nadal będą pełniły marginalną rolę w produkcji energii. Na terenie Gminy jest możliwy rozwój pomp ciepła na potrzeby grzewcze m.in. dla domków jednorodzinnych, do ogrzewania dużych obiektów czy też do chłodzenia i klimatyzacji.

5.5 Sieć teleinformatyczna

W zakresie łączności na terenie gminy funkcjonuje łączność przewodowa oraz system telefonii komórkowej. Nie wszystkie obszary gminy mają zapewniony dostęp do Internetu o odpowiednich parametrach, jak również zasięg telefonii komórkowej nie pokrywa 100% obszaru gminy.

Według danych Urzędu Komunikacji Elektronicznej (OKE) dostęp do szerokopasmowego Internetu w gminie Rząśnik nie był powszechny. Do końca 2020 roku 21% lokalizacji miało dostęp do sieci szerokopasmowego Internetu.

Rysunek – Białe i czarne plamy dostępu do szerokopasmowego Internetu

6. STREFA ORGANIZACYJNO-FINANSOWA

6.1. Finanse gminy

Sprawność oraz jakość podejmowanych przez władze samorządowe działań jest w bardzo dużej mierze zależna od dostępności środków finansowych jakimi dysponuje budżet gminy. Polityka finansowa gminy Rząśnik realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej obrazujący wydatki majątkowe. Pozycję finansową gminy określa wysokość osiągniętych dochodów budżetowych.

Największy udział mają dotacje, następnie subwencje i podatki od osób fizycznych i prawnych. Od roku 2016 w gminie obowiązują niezmiennione stawki podatku od nieruchomości. W roku 2016 podjęto uchwałę o zmianie wysokości podatku od środków transportowych, które po uwzględnieniu potrzeb przedstawionych przez lokalnych przedsiębiorców uległy obniżeniu. Gmina corocznie obniża średnią cenę skupu żyta ogłoszoną przez Prezesa GUS-u, która stanowi podstawę obliczania podatku rolnego. Stawka podatku leśnego obowiązuje w wysokości ustalonej na podstawie komunikatu Prezesa GUS-u.

W roku 2020 Rada Gminy w Rząśniku wprowadziła zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19. Ze zwolnień skorzystało 2 przedsiębiorców na kwotę 6.533,00 zł.

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Najwięcej środków w budżecie wydaje się na zadania oświatowo-wychowawcze, a od 2016 roku ogromną część wydatków stanowi realizacja programu rządowego „Rodzina 500+”. Kolejne pozycje kosztowe budżetu gminy Rząśnik tworzą gospodarka komunalna oraz transport i łączność.

Na realizację części inwestycji gmina Rząśnik zaciąga zobowiązania. Na dzień 31.12.2020 roku gmina posiadała zobowiązania w kwocie 6.036.000,00 zł z tytułu zaciągniętych pożyczek i wykupu obligacji.

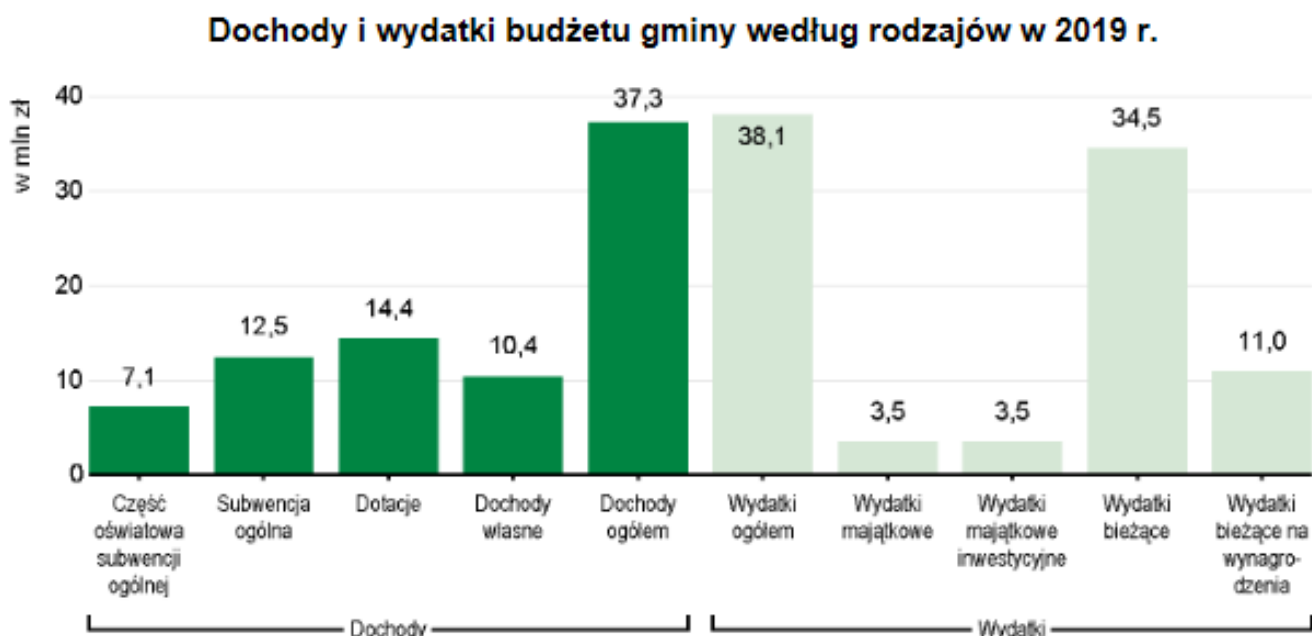
Budżet 2020 rok			
	Plan	Wykonanie	% wykonania
1. Dochody ogółem	40 537 848,88	40 299 416,40	99,41
1.1 Dochody bieżące	39 762 226,93	39 532 202,11	99,42
1.2 Dochody majątkowe	775 621,95	767 214,29	98,92
2. Wydatki ogółem	43 331 946,52	40 491 998,40	93,45
2.1 Wydatki bieżące	39 485 885,47	37 210 466,45	94,24

2.2 Wydatki majątkowe	3 846 061,05	3 281 531,95	85,32
3. Deficyt	-2 794 097,64	-192 582,00	
4. Przychody ogółem	4 014 097,64	4 071 547,69	100,76
4.1 Pożyczki	0,00	0,00	
4.2 Obligacje	2 000 000,00	2 000 000,00	100,00
4.3 Wolne środki z roku poprzedniego	2 000 000,00	2 057 450,05	102,88
4.4 Niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 uofp	14 097,64	14 097,64	100,00
5. Rozchody ogółem	1 220 000,00	1 220 000,00	100,00
5.1 Spłaty pożyczek	120 000,00	120 000,00	100,00
5.2 Wykup obligacji	800 000,00	800 000,00	100,00
5.3 Pożyczki udzielone	300 000,00	300 000,00	100,00

Od czasu powstania samorządu gminnego lista zadań własnych i zleconych ciągle rośnie. W ślad za tym nie zawsze idzie odpowiednie, wystarczające wsparcie finansowe.

Dochody wynikające z regulacji prawnych nie dają możliwości zagwarantowania wystarczających środków finansowych na infrastrukturę drogową, oświatową, czy ochronę zdrowia, dlatego niezbędne jest korzystanie z możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych.

Wykres – Finanse publiczne w Gminie Rzańnik w 2019 roku

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

Z przedstawionych danych wynika, że dochody budżetowe w całym analizowanym okresie, rokrocznie wzrastały w stosunkowo wysokim tempie. Było to spowodowane przede wszystkim

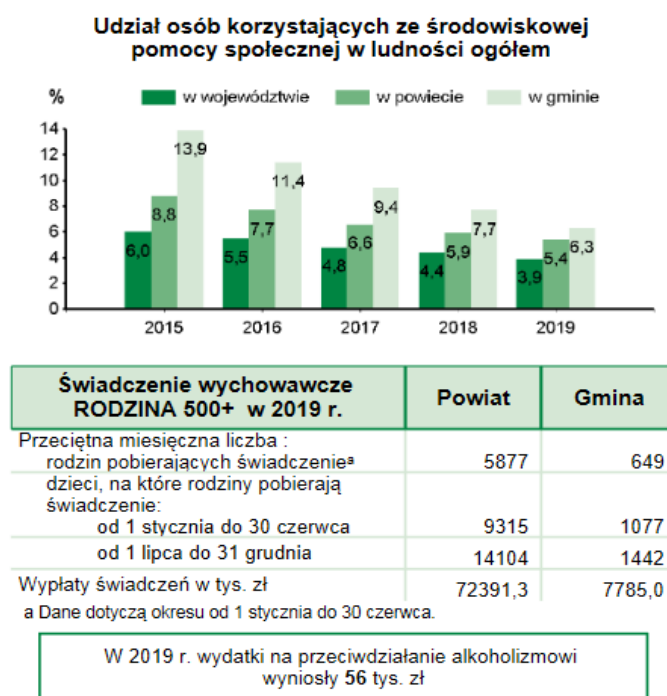
rozszerzającymi się z każdym rokiem zakresami gminnych zadań (świadczenia 500+ i Dobry Start) i ich dofinansowaniem, jak również rozwojem inwestycji, popartych środkami zewnętrznymi. Wydatki (podobnie jak dochody) systematycznie rosły. Trend spowodowany został nakładanymi na gminy nowymi zadaniami, zarówno własnymi, jak i zleconymi, a także reformą oświaty i zwiększeniem realizowanych działań inwestycyjnych.

Na przestrzeni lat 2015-2019 w strukturze wydatków Gminy wyraźnie dominowały wydatki na oświatę i wychowanie, transport i łączność (w tym inwestycje drogowe), jak również na realizację zadań opieki społecznej. W niniejszym opracowaniu dane zostały oparte na dokumentach gminnych tj. Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy na lata 2021-2033, w której założono wzrost dochodów i wydatków bieżących na poziomie około 1%.

Przy planowaniu Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz z prognozą kwoty długu brano pod uwagę wykonanie dochodów i wydatków bieżących w latach poprzednich, prognozowane kwoty z tytułu dochodów własnych wraz z dochodami ze sprzedaży mienia stanowiącego własność gminy i dochodami z podatków i opłat oraz przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Dochody i wydatki bieżące od roku 2016 są znacznie wyższe od lat poprzednich, ponieważ uwzględniono w budżecie gminy środki z budżetu państwa otrzymywane na realizację rządowych programów: pn. „Rodzina 500 plus” oraz pn. „Dobry start”. Od roku 2020 przewiduje się dość wysokie dochody majątkowe, ponieważ istnieją realne szanse na pozyskanie dofinansowania planowanych do realizacji zadań inwestycyjnych.

Wykres – Pomoc społeczna w Gminie Rząśnik w 2019 roku

Źródło:

https://warszawa.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_mazowieckie/portrety_gmin/wyszkowski/1435032_rzasnik.pdf

Planowane budżety ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej od roku 2021 do roku 2033 zakładają w poszczególnych latach nadwyżkę dochodów nad wydatkami w wysokości równej kwotom rozchodów (spłata rat zaciągniętych kredytów).

Natomiast w marcu 2020 r. ze względu na fakt wystąpienia pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 założenia na dalsze lata mogą ulec zmianie. Analizując dane należy wziąć więc pod uwagę fakt, iż na przestrzeni kolejnych miesięcy od ogłoszenia pandemii (jak podają ogólnokrajowe prognozy do dwóch lat) dużym wyzwaniem będzie poradzenie sobie z jej skutkami i odbudowa działań w obszarach, które najbardziej ucierpiały z powodu jej wystąpienia. Obecnie wiadomo już, że sektory jak: transportowy, logistyczny, handlowy, gastronomiczny, turystyczny, hotelowy oraz sektor eventowy, w bardzo poważnym stopniu odczują skutki wystąpienia pandemii i podlegają wsparciu subwencjami na poziomie krajowym.

Należy spodziewać się, że duża część podmiotów gospodarczych może upaść, a skutkiem będzie znaczące obniżenie siły nabywczej mieszkańców miasta i gminy. W konsekwencji dane zdarzenia nie pozostaną bez wpływu na sytuację finansową samorządu. Samorządy w całym kraju wprowadzają odpowiednie działania monitorujące zdarzenia regionalne, definiują zaistniałe problemy oraz wdrażają odpowiednie do możliwości działania zapobiegawcze lub niwelujące. Zatem występują koszty, które należy sfinansować i uwzględnić w księgach rachunkowych, budżetach samorządowych.

Istotny spadek wpływów podatkowych, dodatkowe koszty związane z funkcjonowaniem systemu zdrowotnego, czy spadek efektywności działania administracji w czasie trwania pandemii, ogranicza możliwości aktywnego działania i realizacji projektów rozwojowych. Zakłada się, że sytuacja stworzy zupełnie nowe uwarunkowania wpływające na realizację priorytetów i plany rozwojowe samorządów, które są czynnikiem zmiennym i trudno przewidywalnym.

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym przedstawiono poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy w latach 2015-2020.

Tabela – wydatki inwestycyjne gminy Rząśnik w latach 2015-2020

Lp.	Rok	Wysokość wydatków ogółem	Wysokość wydatków inwestycyjnych	%
1.	2015	31 432 652,84	10 979 678,88	34,93
2.	2016	29 948 971,59	2 916 790,03	9,74
3.	2017	32 798 880,69	3 339 582,13	10,18
4.	2018	33 236 415,92	2 175 508,31	6,55
5.	2019	38 069 671,95	3 527 110,85	9,26
6	2020	40 491 998,40	3 281 531,95	8,10

Źródło: dane Urzędu gminy Rząśnik

6.2. Współpraca ponadlokalna

Gmina Rząśnik rozwija się i ściśle współpracuje z gminami najbliższego otoczenia, w ramach:

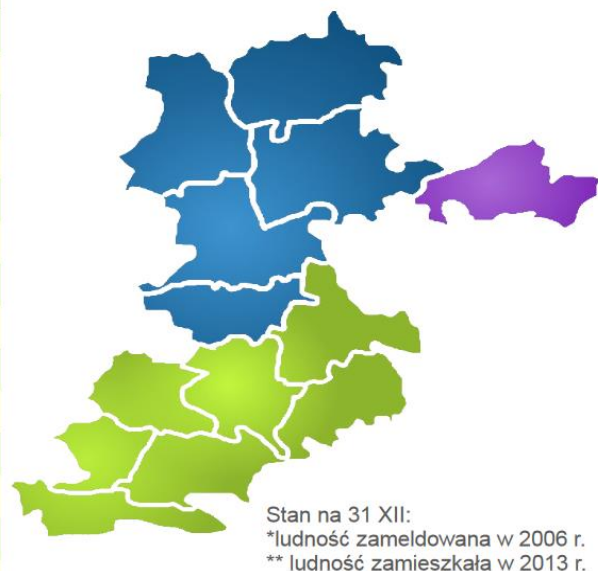
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej”.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej” jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, o celu niezarobkowym, działającym jako Lokalna Grupa Działania (LGD). Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej” jest stowarzyszeniem skupiającym trój-sektorowe partnerstwo:

- sektor publiczny: 13 gmin, administracja publiczna,
- sektor społeczny: stowarzyszenia z każdej gminy i osoby fizyczne,
- sektor gospodarczy: osoby prawne i fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Gminy stanowiące obszar LGD

Ip	Gmina	2006*	2013**
1	Sadowne	6277	6066
2	Brańszczyk	8357	8428
3	Długosiodło	7664	7922
4	Rząśnik	6687	6965
5	Wyszków - obszar wiejski	10835	11939
6	Zabrodzie	5464	5847
7	Zielonka	17091	17398
8	Jadów	7686	7708
9	Klembów	8838	9493
10	Poświętne	5869	6081
11	Strachówka	3022	2837
12	Tłuszcz	18557	19551
13	Wołomin - obszar wiejski	12943	14166
RAZEM:		119290	124401

Źródło: <https://www.lgdrw.pl/2018/upload/s5554/0695a127667a0fb13ea6a033fef3984a.pdf>

Lokalna Grupa Działania jest stowarzyszeniem realizującym działania wykorzystujące potencjał zasobów przyrodniczych i kulturowych na rzecz rozwoju lokalnego obszarów wiejskich. Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, mobilizowanie mieszkańców do wzięcia aktywnego udziału w ich rozwoju, upowszechnianie i wymiana informacji o inicjaty-

wach, rozwój różnorodnych form turystyki, działanie na rzecz edukacji ekologicznej, ochrony środowiska i zasobów przyrody oraz wzrost świadomości dziedzictwa kulturowego.

Tabela – gmina wiejska Rząśnik na tle gmin powiatu wyszkowskiego i województwa mazowieckiego w 2019 roku

Lokata gminy w powiecie										Lokata gminy w województwie														
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność na 1 km ²		Kobiety na 100 mężczyzn ^a		Saldo migracji na 1000 ludności		Dochody własne budżetu gminy ^b						Wydatki budżetu gminy ^b		Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc ^a		Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych		Odsetek ludności korzystającej z instalacji			Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności		
							na 1 mieszkańca												wodociągowej	kanalizacyjnej	gazowej			
RZĄŚNIK (GM.WIEJSKA)	6	214	3	70	5	169	5	204	5	219	4	111	-	-	2	60	3	65	3	105	4	194	3	169
BRAŃSZCZYK (GM.WIEJSKA)	3	171	5	200	3	116	4	139	3	82	5	147	4	183	4	134	4	97	2	85	3	133	5	189
DŁUGOSIODŁO (GM.WIEJSKA)	5	199	1	51	6	245	6	240	1	5	1	20	2	101	5	175	6	291	5	164	6	208	6	213
SOMIANKA (GM.WIEJSKA)	4	179	1	51	2	96	3	136	2	6	2	25	1	16	1	27	2	52	6	240	4	194	4	172
WYSZKÓW (GM.MIEJSKO-WIEJSKA)	1	49	6	231	1	77	1	89	4	90	6	215	3	108	6	233	1	48	1	37	1	40	1	61
ZABRODZIE (GM.WIEJSKA)	2	125	4	95	4	125	2	123	-	-	3	104	5	249	3	89	5	203	4	151	2	94	2	119

Źródło: Statystyczne vademecum samorządowca 2020, GUS Warszawa

7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY, ANALIZA SWOT

Analiza SWOT

Syntezę powyżej opisanych zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów Gminy Rzańnik i szans rozwojowych ujęto w postaci klasycznej analizy **SWOT**. Analiza SWOT obejmuje zatem następującą analizę czynników w zakresie:

- ***mocnych stron***, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości mających pozytywny charakter z punktu widzenia jego przyszłego rozwoju,
- ***słabych stron***, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze,
- ***szans***, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem gminy Rząśnik lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jej obszarze,
- ***zagrożeń***, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na rozwój gminy Rząśnik, których źródła leżą poza obszarem gminy lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jej obszarze,

Wnioski

Przemiany i rozwój gminy wiejskiej Rząśnik można podsumować w ramach występujących tendencji i w oparciu o wynikające z nich rekomendacje:

- ✓ Atrakcyjne **walory środowiska** przyrodniczego stwarzają bardzo dobre warunki do rozwoju rekreacji, spędzania czasu wolnego, a także są magnesem dla rozwoju osadnictwa o charakterze podmiejskim, jednakże nie są zbyt atrakcyjne dla rozwoju turystyki pobytowej na większą skalę;
- ✓ Wzmożona **presja środowiskowa**, wynikająca z atrakcyjności inwestycyjnej w ostatnich latach może prowadzić do nieodwracalnej degradacji walorów środowiska;
- ✓ **Zmiany klimatyczne** najprawdopodobniej będą się nasilały w najbliższych latach, wzmagając niestabilność pogodową, co wymusza nowe podejście do zarządzania szczególnie wrażliwymi systemami wodnymi w gminie;
- ✓ Gmina Rząśnik jest silnie **spolaryzowana** demograficznie i społecznie, zaś różnice te będą się nasilały, z dalszą urbanizacją części środkowej i zachodniej, przy starzeniu się mieszkańców i depopulacji części południowej;
- ✓ Bogate **dziedzictwo materialne i niematerialne** gminy wymaga dalszej rewitalizacji i adaptacji do współczesnych warunków oraz otwarcia na nowych mieszkańców gminy;
- ✓ Rozwój **budownictwa mieszkaniowego** powinien być ściśle powiązany z rozwojem infrastruktury, zarówno technicznej, jak i społecznej oraz komunikacyjnej;
- ✓ Jednym z najważniejszych czynników dynamicznego rozwoju gminy jest nowa jakość istniejących i planowanych **sieci komunikacyjnych**, w tym inwestycji drogowych (przebudowa odcinków dróg powiatowych nr 4408W i nr 4407W), które mogą zintensyfikować dalszy rozwój gospodarczy i demograficzny Gminy;
- ✓ System **transportu zbiorowego i rowerowego** wydaje się być niepełny i powinien w większym stopniu zaspokajać potrzeby mobilności mieszkańców i innych użytkowników gminy;
- ✓ Przy pracach nad nową strategią rozwoju należy uwzględnić podstawowe megatendy, czyli zmiany technologiczne (cyfryzacja, AI, IoT, nowe media), zmiany społeczne (kultura, zdrowie, edukacja, integracja, bezpieczeństwo, dobrostan, partycypacja, równość, sprawiedliwość, starzenie się), zmiany środowiskowe (kryzys klimatyczny, gospodarka wodna, stan powietrza, klęski żywiołowe i ekologiczne);
- ✓ Ważne jest także wpisanie się rozwoju gminy w systemy zarządzania wielopoziomowego, opartego o dobro wspólne, integrację i współpracy, przy najmniej na trzech poziomach: miejscowości, gminy i obszaru funkcjonalnego (powiatu wyszkowskiego).

Podsumowanie

- ✓ Tworzona strategia gminy musi uwzględniać kierunki strategiczne wyższego rzędu (powiatu, województwa, kraju) w takim stopniu na ile jest to możliwe i uzasadnione;

- ✓ Większość strategii kładzie nacisk na rozwój społeczny, ekologię oraz cyfryzację i mobilność, a także na integrację, bezpieczeństwo, odporność na zmiany (resilience) i trwały, stabilny zrównoważony rozwój.
- ✓ W najnowszych dokumentach unijnych zwraca się także uwagę na kwestie dobra wspólnego, podejście zintegrowane, partycypacji i współpracy, zarządzania wielo-poziomowego oraz podejściach opartych na miejscu; dążąc w kierunku miasta sprawiedliwego, zielonego i produktywnego, z ponadsektorowym wymiarem digitalizacji, realizowanych na trzech poziomach: dzielnicy / osiedla / miejscowości, gminy i obszaru funkcjonalnego.
- ✓ Przyszłość będą kształtowały trzy megatrendy: postęp technologiczny, kryzys klimatyczny i zmiany demograficzne, ale także problemy zdrowia publicznego.

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki przeprowadzonych badań ankietowych.

Analizę SWOT dla Gminy Rząśnik przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela – Analiza SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ bardzo dobra dostępność komunikacyjna: obecność drogi ekspresowej S8 oraz drogi krajowej nr 61 ▪ bliskość portów lotniczych: Okęcie, Modlin, ▪ zrównoważona sytuacja demograficzna, ▪ rosnąca liczba podmiotów gospodarczych ▪ zmniejszające się bezrobocie ▪ aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ▪ Gmina posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ▪ wysokie walory przyrodnicze Gminy (występowanie obszarów chronionych) ▪ obecność obszarów Natura 2000, która wpływa na atrakcyjność przyrodniczą obszaru ▪ bogata historia Gminy Rząśnik	▪ mały potencjał inwestycyjny Gminy ▪ słabo rozwinięta komunikacja publiczna, brak komunikacji do Wyszkowa i Pułtuska ▪ wzmożony ruch kołowy w szczególności w obszarze Rząśnika ▪ niski poziom bezpieczeństwa drogowego ▪ ograniczenia w rozwoju zabudowy przez położenie Gminy w obszarze zalewowym ▪ niewielka ilość terenów inwestycyjnych we własności Gminy ▪ brak infrastruktury sprzyjającej turystyce (przystań, szlaki wodne, rowerowe, agroturystyka) ▪ brak ścieżek rekreacyjnych ▪ słabo rozwinięta baza noclegowa i gastro-nomiczna ▪ nieefektywnie wykorzystany potencjał rzeki Narew, ▪ słabe zagospodarowanie terenu w infrastrukturę do rekreacji, ▪ brak punktów informacyjnych dla turystów ▪ niska jakość dróg

▪ aktywnie działające organizacje społeczne promujące lokalną historię i kulturę ▪ duży stopień zwodociągowania i skanalizowania Gminy, ciągłe nakłady inwestycyjne w tym zakresie ▪ coraz efektywniejsza segregacja odpadów ▪ szeroka oferta wydarzeń kulturalno-sportowych organizowanych przez Gminę ▪ warunki lokalowe do rozwoju oferty społecznej w postaci świetlic wiejskich ▪ rozbudowywana infrastruktura sportowa (boiska sportowe, orlik) w Rzęśniku ▪ pozyskiwanie środków zewnętrznych w obszarze kultury i sportu ▪ regularne doposażanie szkół (programy, sale, tablice) ▪ dobra współpraca samorządowa i gospodarcza samorządu powiatowego z gminami sąsiednimi oraz administracją rządową,	▪ zły stan SUW i oczyszczalni ▪ brak zabezpieczenia środków na modernizację infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej ▪ zły stan melioracji i retencji ▪ brak sieci gazowej (palenie węglem) ▪ niewystarczające możliwości zatrudnienia i rozwoju zawodowego na terenie Gminy ▪ brak oferty dla najmłodszych (żłobek, klub malucha) ▪ mały zasób mieszkań komunalnych i socjalnych ▪ ograniczona dostępność do specjalistycznej opieki ambulatoryjnej: okulistyka, kardiologia, endokrynologia, rehabilitacja ▪ duże zróżnicowanie wyników egzaminów między szkołami ▪ mała oferta pozalekcyjna szkół, w szczególności w zakresie przedmiotów ścisłych i językowych ▪ brak dostępu do edukacji pozaszkolnej ▪ duże dofinansowywanie działalności szkół ze środków własnych Gminy (niski poziom pokrycia wydatków subwencją oświatową) ▪ słaba oferta służby zdrowia i brak specjalistycznej opieki zdrowotnej ▪ niska efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej ▪ wysokie upolitycznienie wielu działań i przedsięwzięć skierowanych na rzecz instytucji i obywateli.
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ poprawa dostępności Gminy i jakości dróg poprzez przebudowę dróg powiatowych nr 4408W i nr 4407W ▪ poprawa atrakcyjności terenów inwestycyjnych położonych wzdłuż dróg powiatowych ▪ plany województwa mazowieckiego związane z rozwojem turystyki, ochrony środowiska, zmniejszeniem zagrożenia powodziowego, dostępem do infrastruktury transportowej i aktywizacją osób starszych ▪ poprawa bazy infrastrukturalnej obiektów oświatowych, sportowych, społecznych, rekreacyjnych oraz kulturalnych, ▪ coraz większa tożsamość lokalna ▪ trendy w prowadzeniu aktywnego trybu życia (bieganie, wycieczki pieszo-rowerowe) ▪ duża liczba turystów odwiedzających działki letniskowe nad rzeką Narew	▪ zagrożenie powodziowe i wystąpienia katastrofy ekologicznej ▪ emigracja osób młodych ▪ zwiększająca się liczba osób samotnych ▪ starzejące się społeczeństwo ▪ niska konkurencyjność względem oferty miast ▪ niska atrakcyjność Gminy z punktu widzenia założenia działalności gospodarczej m.in. ze względu na położenie na obszarze zalewowym ▪ małe zainteresowanie lokalną sprzedażą towarów ▪ znikoma dostępność do środków zewnętrznych dla małych gospodarstw ▪ kryzys finansowy związany z epidemią COVID-19 ▪ pogłębianie się konfliktu pomiędzy partiami politycznymi oddziałującego na relacje wewnątrz administracji samorządowej oraz między poziomem lokalnym a rządowym

- zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii
- systematycznie usuwanie azbestu z terenu Powiatu
- zwiększenie liczby oraz integracja ścieżek i tras rowerowych w gminie
- poprawa jakości środowiska i wzrost świadomości proekologicznej
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez rozwój czystych technologii
- poprawa warunków życia, (polityka prorodzinna, wzrost postaw prospołecznych i aktywności obywatelskiej, wzrost dostępności do usług w ramach infrastruktury społecznej)
- dofinansowania wspierające rozwój OZE (środki własne gminy, program „Czyste powietrze”) i wymianę pieców
- przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń międzygminnych, których celem są działania na rzecz rozwoju regionu

- niekorzystne zmiany w sferze budżetów jednostek samorządu terytorialnego – efekt nowelizacji prawnych i podatkowych oraz delegowania dodatkowych obowiązków
- ograniczone możliwości finansowe Gminy na realizację wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych
- podwyższenie kosztów życia mieszkańców wynikające ze wzrostu podatków i należności komunalnych

Źródło: opracowanie własne

8. JAKOŚĆ ŻYCIA W GMINIE – WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

8.1. Wyniki badań

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Rząśnik przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców i lokalnej społeczności Gminy w formie kwestionariusza on-line.

Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w okresie od dnia 17 maja 2021 roku do dnia 9 czerwca 2021 r. w formie papierowej i elektronicznej na podstawie dostępu kodem QR lub do formularzy załączonych na stronach BIP i gminnej. W ramach tychże działań społeczność mogła przedstawić oraz ocenić jakość życia i rozwój gminy w poszczególnych obszarach społecznych.

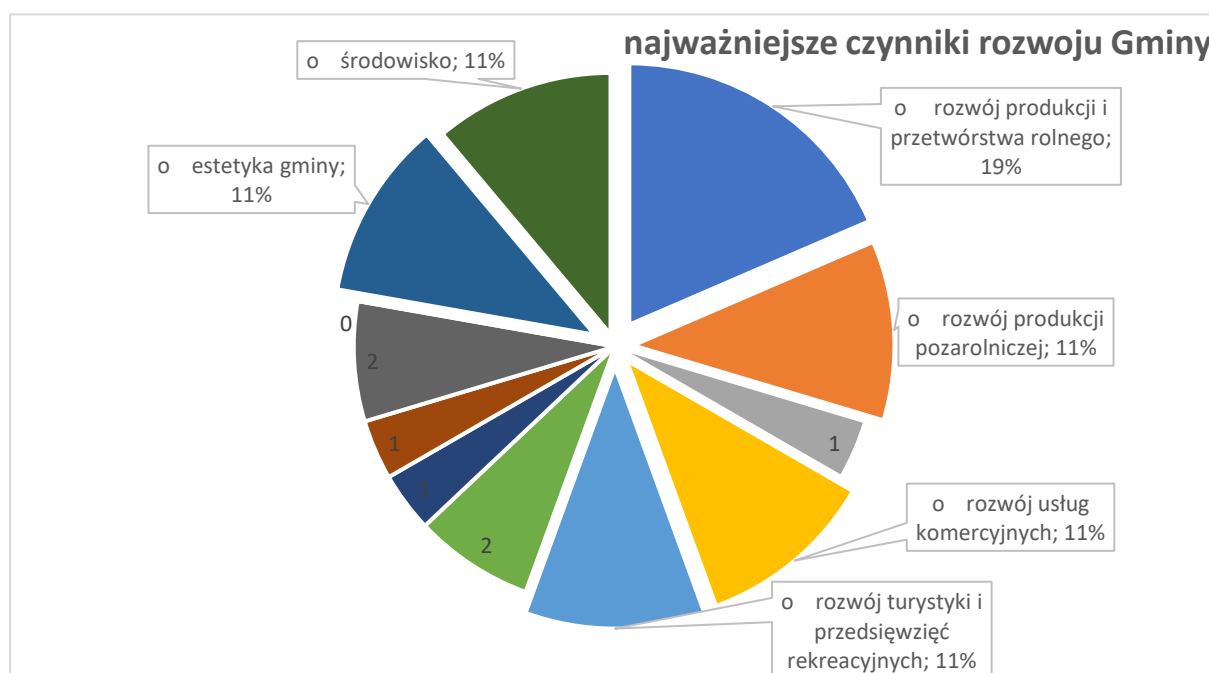
Pytania zostały skonstruowane w sposób umożliwiający wielokrotny, swobodny wybór oraz posiadały też elementy umożliwiające przedstawienie własnych propozycji, sugestii i uwag. Do oceny łącznie przystąpiło dziewięciu respondentów. Rozkład grupy badanej między kobietami i mężczyznami był równomierny. Respondenci stanowili mieszkańców gminy a 1/3 z nich również posiadała zatrudnienie w miejscu zamieszkania. Grupa wiekowa badanych to przedział między 51-70 lat oraz równie istotny przedział 36-50 lat. Jeden respondent był w wieku między

25-35 lat, co również oznacza duże spektrum wiekowe, które korzystało z internetu w celu pozyskania ankiet z pytaniami.

Poniżej zostały przedstawione wyniki wraz z wnioskami dotyczącymi osiągniętych informacji, a na końcu opracowania został zamieszczony wzorcowy formularz ankietowy.

Na pytanie: „Co Pani/Pana zdaniem jest najważniejsze dla społecznego i gospodarczego rozwoju Gminy?”

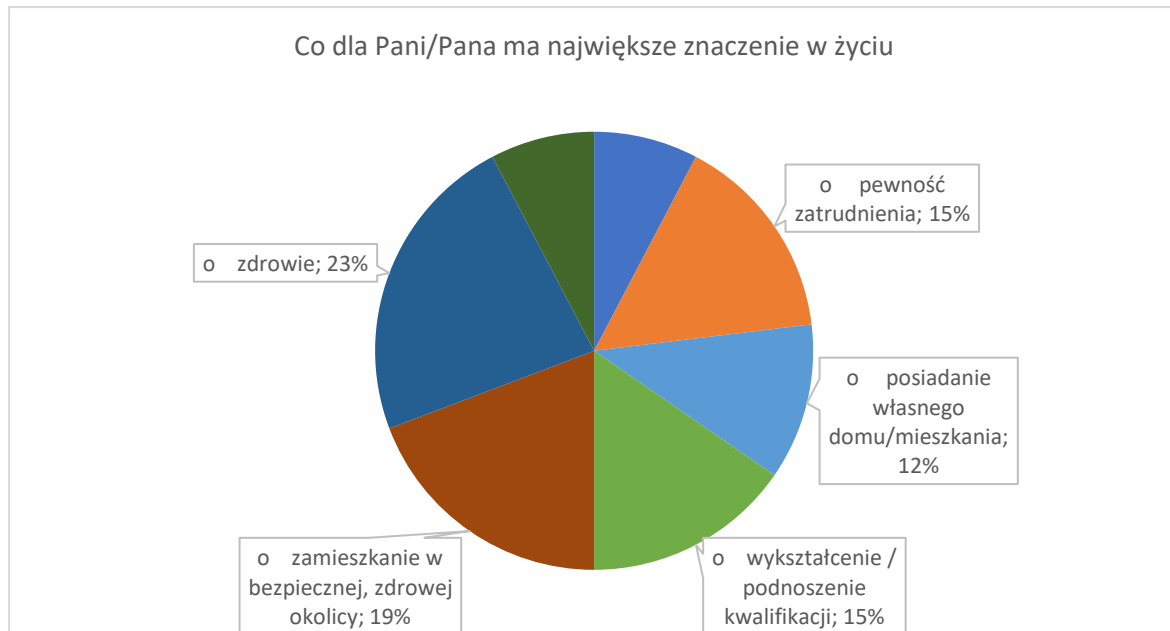
- o rozwój produkcji i przetwórstwa rolnego
- o rozwój produkcji pozarolniczej
- o rozwój handlu
- o rozwój usług komercyjnych
- o rozwój turystyki i przedsięwzięć rekreacyjnych
- o rozwój usług społecznych
- o rozwój zorganizowanej działalności kulturalnej
- o posiadanie terenów inwestycyjnych
- posiadanie terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe
- o promocja gminy
- o estetyka gminy
- o środowisko

Źródło: opracowanie własne

Zatem według badanych mieszkańców Gminy najważniejszymi czynnikami rozwoju są: rozwój produkcji i rozwój przetwórstwa rolnego oraz rozwój produkcji pozarolniczej, rozwój usług komercyjnych, rozwój turystyki i przedsięwzięć rekreacyjnych, a także estetyka Gminy i środowisko.

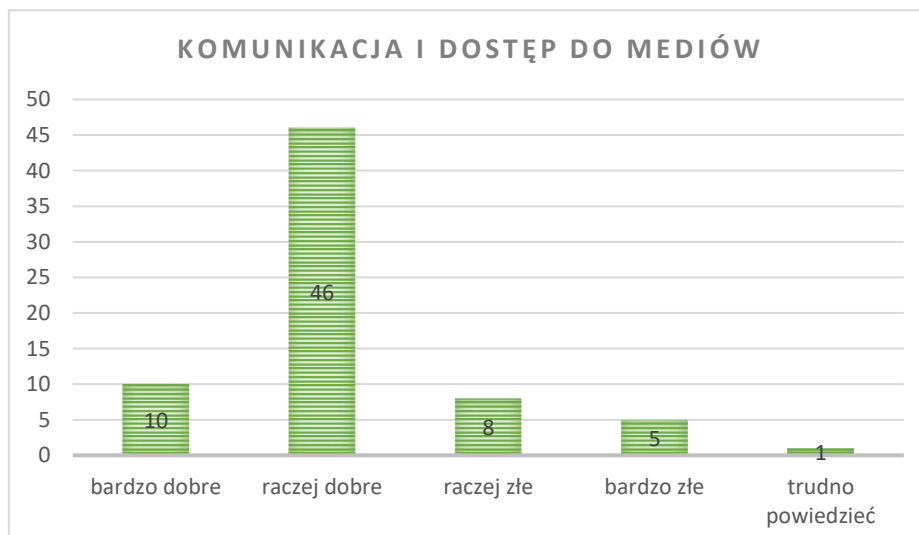
Ich wybory zdeterminowane są potrzebami i oczekiwaniami co do jakości życia. I tak na pytanie: „Co dla Pani/Pana ma największe znaczenie w życiu?” odpowiadano w sposób następujący, co przedstawia wykres kołowy poniżej.

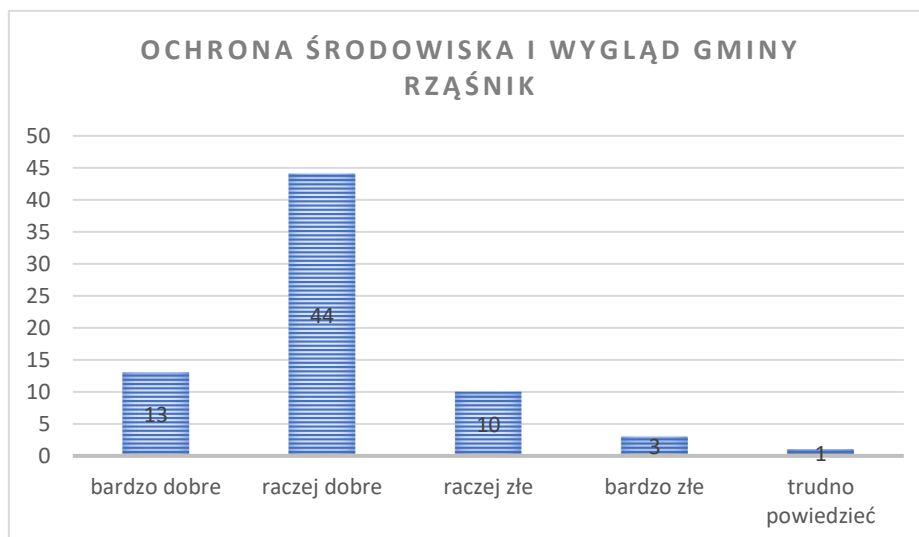
Zatem należy stwierdzić fakt iż istotnymi czynnikami dla mieszkańców badanych są zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania, a ponadto ważne są: pewność zatrudnienia i wykształcenie/kwalifikacje zawodowe oraz posiadanie własnego miejsca zamieszkania; czyli należy uznać iż dominują w odpowiedziach potrzeby bytowe.

Na pytanie: „Czy odczuwa Pani/Pan potrzebę posiadania większej ilości informacji na temat zagadnień związanych z funkcjonowaniem i rozwojem Gminy?” respondenci wyrazili w 77,78% taką potrzebę.

Oceniając warunki życia na terenie Gminy Rząśnik wzięto pod uwagę poszczególne istotne obszary funkcjonowania społecznego w roku 2021. I tak w pozytywnie oceniono dostęp do mediów i komunikację,

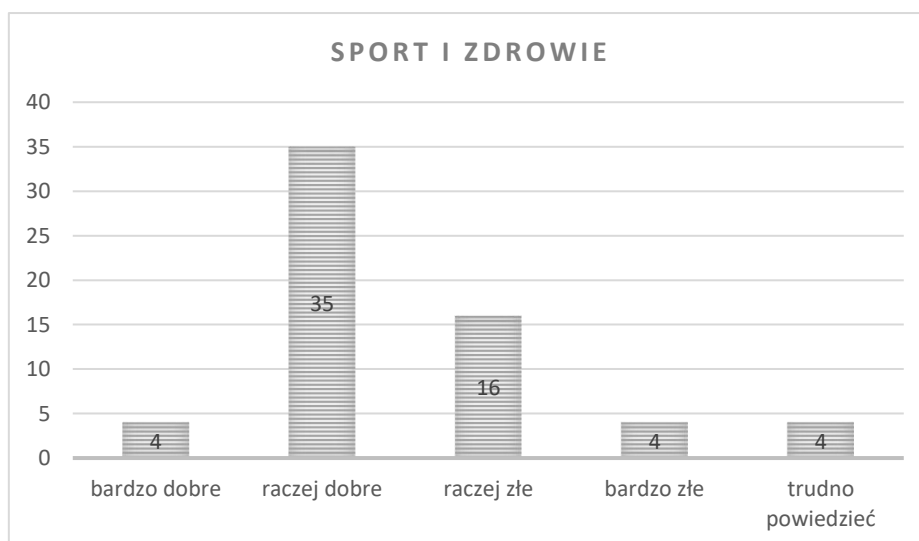

jak również „Ochronę środowiska i wygląd Gminy Rząśnik”:

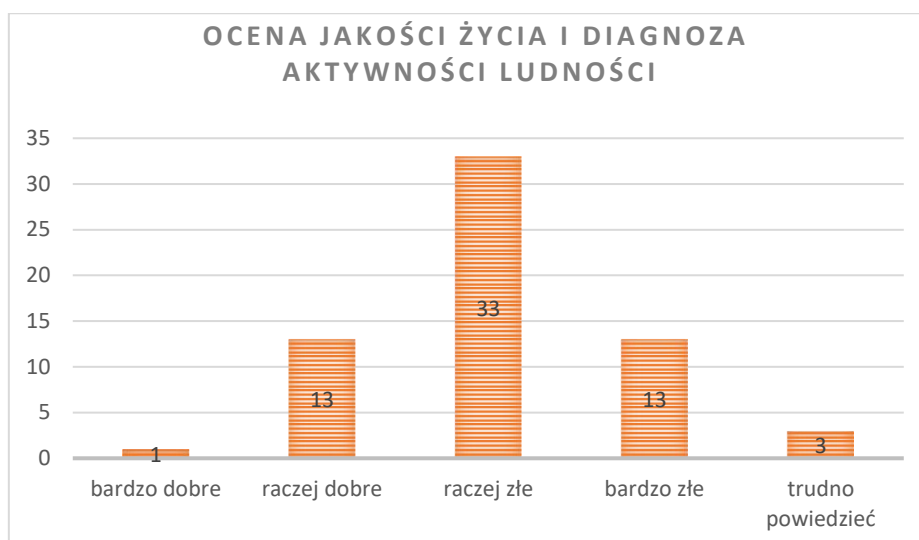
Źródło: opracowanie własne

Również w obszarze związanym ze sportem i zdrowiem uzyskano pozytywne opinie, lecz przy poziomie ponad 30% ocen negatywnych. Jest to istotny fakt gdyż badani mieszkańcy przywiązują szczególnie istotną wagę do zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania.

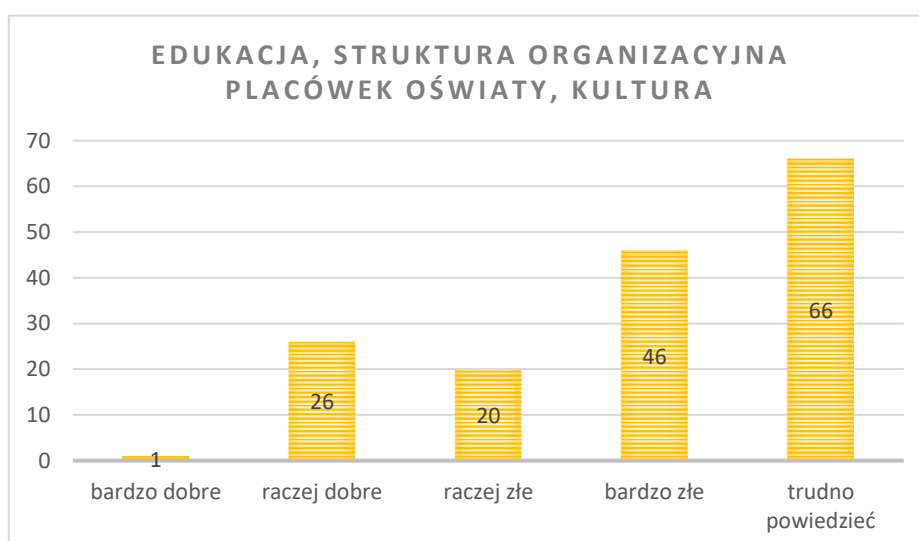
Źródło: opracowanie własne

Mało korzystne opinie dominowały w innych weryfikowanych obszarach. W obszarze związanym z oceną jakości życia i diagnozą aktywności społeczeństwa lokalnego wystąpiły w 73% niekorzystne opinie i oceny.

Lecz również negatywne oceny przeważały nad pozytywnymi w obszarze edukacji, struktury organizacyjnej placówek oświaty i placówek kultury; ocen niekorzystnych wśród respondentów było 41,5% i tyle samo osób które nie były w stanie jednoznacznie ocenić tej kategorii. Jedynie 17% wskazało w sposób korzystny ten obszar aktywności Gminy Rząśnik.

Zasygnalizowano w sposób niekorzystny problemy w zakresie: alkoholizmu, uzależnień; ponadto ubóstwa i bezrobocia; jak również znacząco źle oceniono: słabą ofertę sportową i słabą ofertę kulturalną.

W dalszej części badania respondenci wypowiedzieli się następująco:

- aktywność⁶ ludności poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych, grupach działania na terenie Gminy Rząśnik – MAŁA

⁶ Uczestnictwo respondentów w imprezach sportowych i rekreacyjnych na terenie Gminy oraz korzystanie z infrastruktury rekreacyjnej na terenie Gminy nie miało wpływu na pozostałe odpowiedzi ze względu na porównywalną liczbę odpowiedzi przeciwnych

- opisywana aktywność zazwyczaj polegała na odwiedzaniu rodziny i znajomych lub uprawianiu sportu albo wyjść na spacer, co może mieć wpływ ze względu na fakt niskiej oferowanej oferty rekreacyjno-sportowej
- uznali, iż najbardziej narażoną na brak aktywności i integracji społecznej grupą są niepełnosprawni

Ze względu na możliwość wypowiedzi w zakresie oceny mocnych i słabych stron Gminy Rząśnik respondenci wypowiedzieli się następująco:

Słaba strona	Problem mało znaczący	Mocna strona
▪ gaz – infrastruktura komunalna ▪ rynek pracy ▪ oferta edukacyjna ▪ oferta sportowo-edukacyjna ▪ oferta turystyczna ▪ aktywność związków i stowarzyszeń	▪ dostęp do nowoczesnych technologii i internetu ▪ walory historyczne i zabytkowe ▪ kultywowanie tradycji i zwyczajów	▪ infrastruktura komunalna (wodociągi) ▪ walory przyrodnicze

- **dostępność komunikacyjna, przedsiębiorczość mieszkańców** są na pograniczu słabej oceny i czynnika obojętnego
- infrastruktura komunalna (**kanalizacja**) jest na pograniczu mocnej oceny i czynnika obojętnego

Ocena najważniejszych potrzeb według badanych, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Rząśnik kształtuje się następująco:

1. badani w 100% wskazali konieczność rozbudowy i modernizacji sieci gazowej
2. ponad połowa respondentów zadeklarowała konieczność:
 - a. dofinansowania opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych,
 - b. rozwoju terenów sportowych rekreacyjnych;
3. ważnym ale nie znaczącym było wskazanie na rozwój terenów sportowych rekreacyjnych

Należy zaznaczyć, że nikt nie wskazał konieczności wsparcia osób najbiedniejszych, być może na fakt funkcjonujących socjalnych programów rządowych i gminnych.

Rekomendacje badanych i wskazania działań społecznych w ramach propozycji do wpisania w dokument strategii gminnej na kolejne lata są następujące:

- rozwój bazy zdrowotnej oraz dla seniorów,
- poprawa jakości nauczania w szkołach,
- rewitalizacja i poprawa drzewostanu,
- inwestycja w tereny rekreacyjne,

- rozbudowa dróg rowerowych i parkingów co przyciągnie turystów,
- poprawa jakości opieki zdrowotnej,
- rewitalizacja wsi, zwiększenie atrakcyjności poprzez miejsca odpoczynku, ukazanie tradycji ludowych,
- (przystankach autobusowych podświetlone - wycinanki kurpiowskie, murale na blokach/ straży pożarnej,
- budowa mostu w Lubielu Nowym,
- budowa stołówki szkolnej z możliwością korzystania przez mieszkańców - projekt architektoniczny nowoczesnej stodoły z otwartą stołówką,
- edukacja ekologiczna w szkole, budowa szklarni z warzywami i edukacja dzieci,
- rewitalizacja oświetlenia ulicznego.

Zakończenie

Reasumując, odpowiedzi na poszczególne pytania są spójne oraz wskazują na opinie wskazujące ocenę zagadnień rozwojowych wynikające z potrzeb i oczekiwań mieszkańców gminy Rząśnik. Zagadnienia poruszane przez respondentów są oparte na ich potrzebach życiowych wynikających z dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo życia rodzin, a także potrzeb bieżących.

Należy zauważyć, iż rezultaty osiągnięte poprzez przeprowadzenie ankiet badawczych wśród mieszkańców gminy mają charakter poglądowy, ale nie są odzwierciedleniem faktycznych potrzeb i oczekiwań mieszkańców Gminy Rząśnik ze względu na fakt iż grupa badawcza nie jest grupą reprezentatywną.

Grupa badana miała możliwość i wykorzystała środki dostępu do internetu, jako przekazu informacyjnego. Respondenci stanowili mieszkańców gminy i była to grupa obejmująca łącznie przedział wiekowy 36-71 lat czyli posiadająca rodziny oraz co najmniej osiągnięty wiek produkcyjny.

8.2. Wzór ankiety – informacja o ankiecie

Strategia rozwoju gminy Rząśnik na lata 2021-2030

Szanowni Państwo, dla Gminy Rząśnik zostanie opracowana Strategia rozwoju gminy Rząśnik na lata 2021-2030.

Jeśli chcą Państwo mieć wpływ na działania rozwojowe naszej Gminy to prosimy o wypełnienie poniższej ankiety. Badanie będzie cennym materiałem badawczym do sformułowania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Rząśnik, ważnym miernikiem jakościowej oceny poziomu życia w Gminie i oczekiwań lokalnej społeczności.

Badanie ankietowe jest elementem prac nad tym projektem. W ten sposób możecie państwo zgłosić swoje uwagi i wziąć czynny udział w tworzeniu naszej strategii. Pomoże nam określić cele i kierunki działań na najbliższą dekadę, a także zdefiniuje perspektywy rozwoju gminy w dłuższym okresie.

Ankieta umożliwi poznanie poglądów i opinii mieszkańców Gminy w najważniejszych dla naszego rozwoju sprawach. Jest bardzo ważne, aby jak najwięcej mieszkańców wypełniło ankietę. Tylko wtedy bowiem będziemy mogli uznać nasze badanie za wartościowe i spełniające wymogi poprawności badań społecznych.

Ankieta jest całkowicie anonimowa – wszelkie zebrane informacje będą wykorzystywane wyłącznie do sporządzenia zbiorczych zestawień analitycznych. W żaden sposób wypełniona przez Państwa ankieta nie będzie publicznie udostępniana.

Jestem przekonany, że wiedza uzyskana z analizy ankiet pomoże władzom gminy w sformułowaniu przemyślanych i uzasadnionych propozycji strategicznego rozwoju gminy. Wyrażamy też nadzieję, że pytania ankiety okażą się dla Państwa interesujące. Natomiast wyniki badania będą publicznie dostępne.

Prosimy zatem o wypełnienie ankiety, do której link zamieszczamy poniżej:

➤ na stronie gminy

https://rzasnik.pl/wiadomosci/1/wiadomosc/192470/strategia_rozwoju_gminy_rzasnik_na_lata_20212030

➤ na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej

https://bip.rzasnik.pl/wiadomosci/1/wiadomosc/570884/strategia_rozwoju_gminy_rzasnik_na_lata_20212030

Dostęp do ankiety można także uzyskać na swoim smartfonie skanując poniższy QR kod:

Wypełnione ankiety (papierowe/skan) należy dostarczać w terminie od dnia 17 maja 2021 roku do dnia 9 czerwca 2021 r.:

- **drogą elektroniczną:** na adres sekretariat@rzasnik.pl
- **drogą korespondencyjną:** na adres Urząd Gminy Rząśnik, ul. Jesionowa 3, 07-205 Rząśnik, z dopiskiem „ankiety – strategia”
- **bezpośrednio do:** Urzędu Gminy Rząśnik, ul. Jesionowa 3, 07-205 Rząśnik (sprawą zajmuje się Pan Karol Kołakowski – Sekretarz Gminy Rząśnik).

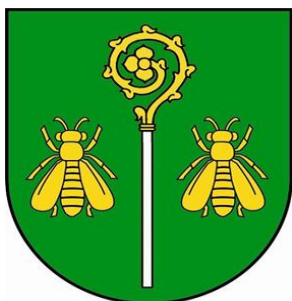
Na Państwa odpowiedzi czekamy do dnia 9 czerwca 2021 roku.

Będziemy również na bieżąco informować o dalszych etapach pracy nad Strategią.

Zapraszamy do udziału w ankiecie!

Zachęcamy do wypełnienia ankiety interaktywnie

Ankietę można wypełnić przez smartfon - kod zamieszczony poniżej

ANKIETA

na potrzeby sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Rząśnik na lata 2021 – 2030

Szanowni Państwo, dla Gminy Rząśnik zostanie opracowana nowa Strategia Rozwoju do roku 2030. Poprzednia Strategia obejmowała lata 2011–2020 i utraciła już walor aktualności. Wiele zadań zapisanych w poprzednim dokumencie udało się zrealizować, jednakże część wyznaczonych celów pozostała jeszcze do zrealizowania lub też wymaga zaktualizowania.

Jeśli chcą Państwo mieć wpływ na działania rozwojowe naszej Gminy to prosimy o wypełnienie niniejszej ankiety. Badanie będzie cennym materiałem badawczym do sformułowania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Rząśnik, ważnym miernikiem jakościowej oceny poziomu życia w Gminie i oczekiwań lokalnej społeczności.

Z góry dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Badanie ankietowe będzie przeprowadzane od dnia 17 maja 2021 roku do dnia 9 czerwca 2021 roku.

Zachęcamy do wypełnienia ankiety elektronicznie skanując poniższy kod QR.

Na początek prosimy o odpowiedzieć na kilka pytań określających satysfakcję z życia na terenie Gminy Rząśnik (znakiem X) w podstawowych obszarach działań.

I. Co Pani/Pana zdaniem jest najważniejsze dla społecznego i gospodarczego rozwoju Gminy (proszę wskazać nie więcej niż 3 czynniki kluczowe dla rozwoju Gminy)*

- ☐ rozwój produkcji i przetwórstwa rolnego
- ☐ rozwój produkcji pozarolniczej
- ☐ rozwój handlu
- ☐ rozwój usług komercyjnych
- ☐ rozwój turystyki i przedsięwzięć rekreacyjnych
- ☐ rozwój usług społecznych
- ☐ rozwój zorganizowanej działalności kulturalnej
- ☐ posiadanie terenów inwestycyjnych
- ☐ posiadanie terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe
- ☐ promocja gminy
- ☐ estetyka gminy
- ☐ środowisko
- ☐ inne

II. Co dla Pani/Pana ma największe znaczenie w życiu (proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze sprawy)

- ☐ możliwość zatrudnienia i zarobkowania
- ☐ pewność zatrudnienia
- ☐ możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej

- możliwość prowadzenia własnej działalności społecznej
- posiadanie własnego domu/mieszkania
- wykształcenie / podnoszenie kwalifikacji
- rosnąca pozycja społeczna (osobista, rodziny)
- zamieszkanie w bezpiecznej, zdrowej okolicy
- dobre wykształcenie dzieci
- zamożność
- zdrowie
- praca blisko miejsca zamieszkania
- inne

III. Czy odczuwa Pani/Pan potrzebę posiadania większej ilości informacji na temat zagadnień związanych z funkcjonowaniem i rozwojem Gminy?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie mam zdania

IV. Jak ocenia Pan(i) warunki życia na terenie Gminy Rząśnik biorąc pod uwagę:

KOMUNIKACJA I DOSTĘP DO MEDIÓW					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość dróg, ulic					
dostępność chodników					
stan, jakość chodników					
dostęp do ścieżek rowerowych					
dostęp do komunikacji zbiorowej (PKS, busy)					
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)					
dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)					
dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, internet)					
EDUKACJA, STRUKTURA ORGANIZACYJNA PLACÓWEK OŚWIATY, KULTURA					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość kształcenia w szkołach					
liczebność klas w szkołach					
dostępność przedszkoli					
dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)					
dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)					
oferta kulturalna					
SPORT, ZDROWIE					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostępność lekarza rodzinnego					
dostępność lekarzy specjalistów					
jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej					
dostępność placu zabaw					
stan i wyposażenie placów zabaw					
poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej					
dostępność miejsc sportu i rekreacji					

OCHRONA ŚRODOWISKA i WYGLĄD GMINY RZAŚNIK					
Jak ocenia Pan(i) warunki życia biorąc pod uwagę:	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
stan środowiska przyrodniczego					
narażenie na zanieczyszczenia powietrza					
narażenie na hałas					
stan oświetlenia ulicznego					
stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych					
estetykę miejscowości i poszczególnych nieruchomości					
atrakcyjność turystyczną Gminy Rzaśnik					
czystość i porządek na terenie Gminy Rzaśnik					

V. Ocena jakości życia i diagnoza aktywności ludności

- 1) Proszę ocenić poziom występowania problemów na terenie Gminy Rzaśnik w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy, natomiast 5 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem.

punktacja	1	2	3	4	5
alkoholizm					
przemoc					
uzależnienia					
ubóstwo					
bezrobocie					
słaba oferta kulturalna					
słaba oferta sportowa					

- 2) Jak ocenia Pan(i) aktywność ludności poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych, grupach działania na terenie Gminy Rzaśnik?
- ☐ **bardzo duża** ☐ **duża** ☐ **mała** ☐ **bardzo mała**
- 3) Czy uczestniczy Pan(i) w imprezach sportowych i rekreacyjnych organizowanych na terenie Gminy Rzaśnik?
- ☐ **zawsze** ☐ **często** ☐ **rzadko**
- 4) Jak spędza Pan(i) swój wolny czas?
- ☐ **odpoczywam w domu (tv, komputer)**
- ☐ **uprawiam sport, idę na spacer**
- ☐ **odwiedzam znajomych lub rodzinę**
- ☐ **idę na koncert, piknik, imprezę**
- ☐ **podróżuję**
- 5) Jak często korzysta Pan(i) z infrastruktury rekreacyjnej (boisko, plac zabaw, tereny spacerowe) na terenie Gminy Rzaśnik?
- ☐ **zawsze** ☐ **często** ☐ **rzadko**
- 6) Kto Pani/Pana zdaniem jest najbardziej narażony na wykluczenie społeczne na terenie Gminy Rzaśnik (proszę wybrać jedną odpowiedź)?
- ☐ **bezrobotni** ☐ **niepełnosprawni** ☐ **osoby starsze**
- 7) Jaki jest główny powód problemów społecznych i zawodowych mieszkańców Gminy Rzaśnik (proszę wybrać jedną odpowiedź)?
- ☐ **brak odpowiedniego wykształcenia**
- ☐ **brak motywacji i chęci rozwoju**

- niski stopień przedsiębiorczości
- brak odpowiednich wzorców

VI. Mocne i słabe strony

Jakie są według Pani/Pana największe problemy Gminy Rzęśnik, a gdzie widać perspektywy rozwoju.

Prosimy ocenić elementy wymienione w tabeli (znakiem X).

	zdecydowanie słaba strona	słaba strona	czynnik obojętny	silna strona	zdecydowanie silna strona
dostępność komunikacyjna					
infrastruktura komunalna (wodociągi)					
infrastruktura komunalna (kanalizacja)					
infrastruktura komunalna (gaz)					
dostęp do nowoczesnych technologii i internetu					
rynek pracy					
oferta edukacyjna					
oferta sportowo - rekreacyjna					
oferta turystyczna					
kultywowanie tradycji i zwyczajów					
przedsiębiorczość mieszkańców					
aktywność związków i stowarzyszeń itp.					
walory przyrodnicze					
walory historyczne i zabytkowe					

VII. Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Rzęśnik?

(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- Rozbudowa dróg, ulic i parkingów
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
- Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej
- Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej
- Inwestycje w odnawialne źródła energii
- Inwestycje w oświatę i edukację
- Poprawa dostępności przedszkoli i żłobków
- Aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi
- Poprawa warunków dla inwestorów
- Wsparcie dla osób najbiedniejszych
- Dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych
- Rozwój terenów sportowych rekreacyjnych
- Promocja i rozwój turystyki
- Organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport
- Promocja i inwestycje w kulturę
- Inne (proszę wymienić).....

VIII. Jeśli mają Państwo własne pomysły, uwagi i wnioski jakie należy wykorzystać przy opracowaniu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Rzęśnik do roku 2030”, proszę wskazać poniżej

.....

.....

.....

.....

.....

IX. Metryczka

1) W jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje?

- ☐ do 24 lat
- ☐ 25-35 lat
- ☐ 36-50 lat
- ☐ 51-70 lat
- ☐ co najmniej 71 lat

2) Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

3) Proszę określić swój związek z Gminą Rząśnik:

- ☐ tu mieszkam i pracuję
- ☐ tylko tu mieszkam

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY!

Wypełnione ankiety należy dostarczać w terminie od dnia 17 maja 2021 roku do dnia 9 czerwca 2021 r.: drogą elektroniczną na adres sekretariat@rzasnik.pl lub drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Rząśnik, ul. Jesionowa 3, 07-205 Rząśnik, z dopiskiem „ankiety – strategia” lub bezpośrednio do Urzędu Gminy Rząśnik, ul. Jesionowa 3, 07-205 Rząśnik (sprawą zajmuje się Pan Karol Kołakowski – Sekretarz Gminy Rząśnik).

Ankietę można wypełnić też interaktywnie pod adresami:

Na stronie gminy

https://rzasnik.pl/wiadomosci/1/wiadomosc/192470/strategia_rozwoju_gminy_rzasnik_na_lata_20212030

na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej

https://bip.rzasnik.pl/wiadomosci/1/wiadomosc/570884/strategia_rozwoju_gminy_rzasnik_na_lata_20212030